

JAAROVERZICHT 2020

GGDKracht in een bijzonder jaar

Voorwoord

Welkom. Fijn dat u belangstelling toont in de werkzaamheden die GGD Zuid Limburg in 2020 heeft uitgevoerd. Informatie over de GGD als totale organisatie leest u bij Concern. Een overzicht van onze diensten vindt u bij de vier programma's: GGD (o.a. de wettelijke taken), Jeugdgezondheidszorg, Acute Zorg en Veilig Thuis. Een overzicht van de werkzaamheden die de GGD in het kader van de coronapandemie heeft verricht leest u bij het programma GGD, onder COVID-19. Ook de GHOR heeft een uitermate belangrijke bijdrage geleverd aan het coördineren en bestrijden van de COVID-19-crisis binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Laat ons weten wat u vindt en laat uw compliment of suggestie achter. Veel leesplezier.

Het jaaroverzicht 2020 is opgedeeld in vijf delen. De GGD als organisatie staat centraal in het deel concern. Vervolgens worden de vier programma's verder uitgewerkt:

- Programma GGD
- Programma Jeugdgezondheidszorg
- Programma Acute Zorg
- Programma Veilig Thuis

INHOUD

CONCERN

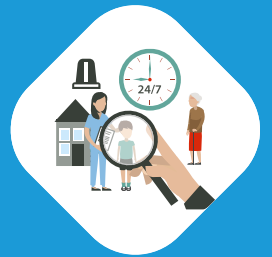
PROGRAMMA
GGD

PROGRAMMA
JEUGD-
GEZONDHEIDSZORG

PROGRAMMA
ACUTE ZORG

PROGRAMMA
VEILIG THUIS

CONCERN

De GGD is de gezondheidsdienst van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De GGD Zuid Limburg adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en neemt initiatieven om de gezondheid van de Zuid-Limburgers te verbeteren. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en de aanvullende taken die door gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.

Bij concern vindt u informatie over de organisatie, het bestuur en de medewerkers. Bij de GGD werken professionals die er dag en nacht voor zorgen dat onze gezondheid wordt beschermd, bewaakt en bevorderd. Zoals in het afgelopen coronajaar direct zichtbaar voor burgers, maar vaak ook op de achtergrond.

- OLYMPISCHE PRESTATIE
- UITSTEKENDE SAMENWERKING
- VOLGEND, DIENEND EN FACILITEREND
- GOED GEÏNFORMEERD
- OVER DE GGD
- DE ORGANISATIE
- DIENSTVERLENINGSPAKKET
- PERSONEEL
- IN BEELD
- TRENDS
- FINANCIËN

Mirjam Clermonts, voorzitter bestuur:

'GGD heeft in 2020 een olympische prestatie neergezet'

'Ik heb bewondering voor de wijze waarop de GGD in 2020 de coronacrisis heeft aangepakt. De opgave was ongekend, evenals de inzet van medewerkers. Wat ik zag, was maximale wendbaarheid, veerkracht en teamspirit. Medewerkers doen wat gedaan moet worden en gaan in de tussentijd door met de reguliere dienstverlening. Dat vind ik een olympische prestatie waarvoor de organisatie een groot compliment verdient.

Neem de drie belangrijke GGD-dossiers: het werken als één JGZ (Jeugdgezondheidszorg) voor alle 0-18-jarigen, het inhalen van de gezondheidsachterstand in de [trendbreukbeweging](#) en de gesprekken over samenwerking in de ambulancezorg in Limburg. Dat is in 2020 allemaal doorgegaan. Bovendien heeft de overtuiging waarmee medewerkers hieraan werken, niets aan kracht ingeboet. Daar bovenop zijn ook nog eens circa 400 nieuwe medewerkers voor de COVID-organisatie aangetrokken en is het gelukt om die allemaal in korte tijd aan de slag te laten gaan. Natuurlijk zal er door de coronacrisis werk zijn blijven liggen en is op onderdelen wellicht een inhaalslag nodig. Maar ik ben ervan overtuigd dat dit zorgvuldig gebeurt en medewerkers opnieuw een tandje bijzetten.

Ik heb het afgelopen jaar diverse werkbezoeken aan de GGD gebracht en dan voel ik mij echt vereerd dat ik voorzitter van deze organisatie ben. Ik heb medewerkers aan het werk gezien, onder andere in de teststraat en aan de telefoon in het bron- en contactonderzoek. En ik heb het eerste vaccineerteam mogen toespreken. Een divers gezelschap, van verloskundige tot medewerker uit de evenementenbranche. Bijna allemaal jonge mensen die hun kennis inzetten om het grootschalig testen en vaccineren mogelijk te maken.

Ik heb ook ongelooflijk veel respect voor de directie van de GGD. Voor hun betrokkenheid en voor de kalmte waarmee ze hun werk doen. Deze keer kreeg de GGD rechtstreeks opdrachten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en die zijn als vanzelfsprekend opgepakt. Zoals de GGD ook als vanzelfsprekend de verbinding met de ziekenhuizen en verpleeghuizen heeft gelegd. De coronacrisis heeft de herkenbaarheid van de GGD sterk vergroot. Ik ben ervan overtuigd dat die beeldvorming positief is voor andere dossiers van de GGD, zoals Trendbreuk, en hierin nu nog meer bereikt kan worden. In het landelijk overleg van de GGD GHOR Nederland hoor ik ook hoe goed deze GGD het in de coronacrisis doet. Dat compliment geef ik graag door, want het is zeer terecht.'

Frank Klaassen, voorzitter directie GGD:

'De zorginstellingen werken uitstekend samen in deze crisis'

'Het ontplofte met carnaval; daarna nam de coronacrisis snel in omvang toe. Naast mijn reguliere rol als directeur Publieke Gezondheid, kwam de coronarol erbij. Samen met collega Fons Bovens heb ik de corona-organisatie opgepakt, zoals het testbeleid en het bron- en contactonderzoek. De eerste maanden heeft de hele organisatie echt in een COVID-stand gestaan. Collega's waren meteen bereid om te helpen, daar was geen discussie over. De druk was heel groot, maar het gaf ook energie. We voelden ons één.

Naast de opgave binnen de GGD, was het mijn taak om met de zorginstellingen de zorgcontinuïteit in de regio te waarborgen. Wekelijks overleg ik met de zorgbestuurders in onze regio. Het grote voordeel is dat we in Zuid-Limburg al uitstekend samenwerken. In deze crisis zijn we als GGD formeel de spin in het web. Die rol wordt ons gegund. We kunnen heel constructief en oplossingsgericht samenwerken. Er is steeds goed overleg en alle informatie is breed toegankelijk. We zijn een goed geoliede machine, de inhoud staat voorop.

Om ervoor te zorgen dat we het reguliere GGD-werk weer meer konden oppakken, hebben we in mei gekozen voor de inrichting

van een aparte organisatie voor al het corona-gerelateerde werk. Ik heb veel waardering voor de collega's die dit allemaal geregeld hebben. Dankzij de corona-organisatie is de druk beter te hanteren, al blijft die heel groot en niet alleen door het werk.

Onze medewerkers hebben ook familieleden die ziek zijn geworden en soms zelfs zijn overleden. We werken al een jaar lang ontzettend hard en daar ben ik trots op. Ook vanaf de zijlijn is hier veel waardering voor. Wat ons raakt, is ongenueanceerde kritiek. Die komt hard aan als je zeven dagen in de week klaarstaat.

Voor ons als directie is het belangrijk om het overzicht te houden. Daarom proberen wij problemen te vertalen naar oplossingen, vooruit te kijken en onze collega's een perspectief te bieden. Het jaar 2021 zal ons uit de crisis leiden, al duurt het zeker nog tot het najaar. Het is heel belangrijk dat mensen zich laten vaccineren. Ik ben ervan overtuigd dat we onze opgave hierin opnieuw zullen waarmaken. Later dit jaar hoop ik wel dat de GGD tot rust kan komen en we met z'n allen kunnen herstellen van de impact die deze crisis op ons heeft.'

Wethouder Leo Jongen, Kerkrade, lid Algemeen en Dagelijks Bestuur:

'In crisistijd is onze rol volgend, dienend en faciliterend'

'In een crisissituatie zoals die zich in 2020 heeft aangediend, is de GGD als het ware in een militaire stand geplaatst. Er is duidelijk een leidende rol weggelegd voor Frank Klaassen, gezien zijn functies als directeur publieke gezondheid en directeur van de veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Onze rol, die van bestuurders, is in de crisis meer volgend, dienend en waar mogelijk faciliterend. Tijdens de eerste golf stond de organisatie voor de vraag hoe de 'manschappen' goed in te zetten. In een volgende fase is de speciale COVID-organisatie opgezet. Ik vind dat directie en medewerkers het goed hebben gedaan en wij worden goed geïnformeerd.

Daarnaast heeft de GGD met Christian Hoebe, lid van het OMT en hoogleraar infectieziektebestrijding, inhoudelijk een sterke woordvoerder. Ondanks de crisis is het reguliere werk van de GGD, zoals één JGZ (Jeugdgezondheidszorg), toch deels doorgegaan. Maar het is logisch dat de bestrijding van het virus voorrang krijgt. Voorzichtig handelen blijft het uitgangspunt.'

Wethouder Alex Schiffelers, Landgraaf, lid Algemeen en Dagelijks Bestuur

'We worden steeds goed geïnformeerd'

'Een belangrijk verschil met 2019, is dat we niet meer fysiek vergaderen. Als lid van het Dagelijks Bestuur (DB) zit ik dicht bij de GGD-directie, die ons inhoudelijk en organisatorisch steeds goed informeert over de coronacrisis. Ik begrijp heel goed dat die crisis om andere overlegstructuren vraagt en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de directie rechtstreeks opdrachten geeft. Dat is nodig om de situatie onder controle te kunnen houden.

Verder moeten we realistisch zijn als het om het reguliere werk van de GGD gaat: de coronacrisis krijgt prioriteit. Toch is het gelukt om een deel van het reguliere werk, zoals het Rijks-vaccinatieprogramma, goed door te laten gaan. En als ik kijk naar de dossiers één JGZ (Jeugdgezondheidszorg) en [Trendbreuk](#), ik ben lid van beide stuurgroepen, dan zijn ook daarin in 2020 stappen gezet. Daar ben ik blij mee, want het gaat om belangrijke ontwikkelingen. Dankzij één JGZ krijgen we een goed beeld van de fysieke en mentale gezondheid van de jeugd van 0 tot 18 jaar in Zuid-Limburg. Dit is dan weer gekoppeld aan de trendbreuk-beweging, waarin we programma's gericht op de jeugd met elkaar afstemmen en breder uitrollen.'

Over de GGD

De GGD Zuid Limburg is een gemeenschappelijke regeling, die is ingesteld door de gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid van de Zuid-Limburgers. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen.

De GGD Zuid Limburg kent vier programma's: GGD, Jeugd-gezondheidszorg, Acute Zorg en Veilig Thuis. De taken van de GGD staan beschreven in het [dienstverleningspakket](#) en hebben een wettelijke grondslag in respectievelijk de Wet publieke gezondheid, de Wet ambulancezorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Collectieve ambitie

- De gezondheid en veiligheid van mensen en de samenleving gaan ons aan het hart.
- We dragen daaraan bij op een manier die het verschil maakt, vandaag en morgen.
- We staan midden in de maatschappij en zijn er als het nodig is.

Missie

De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare positie. Daarmee wil de GGD eraan bijdragen dat iedereen, van jong tot oud, actief kan deelnemen aan onze samenleving.

Bestuur

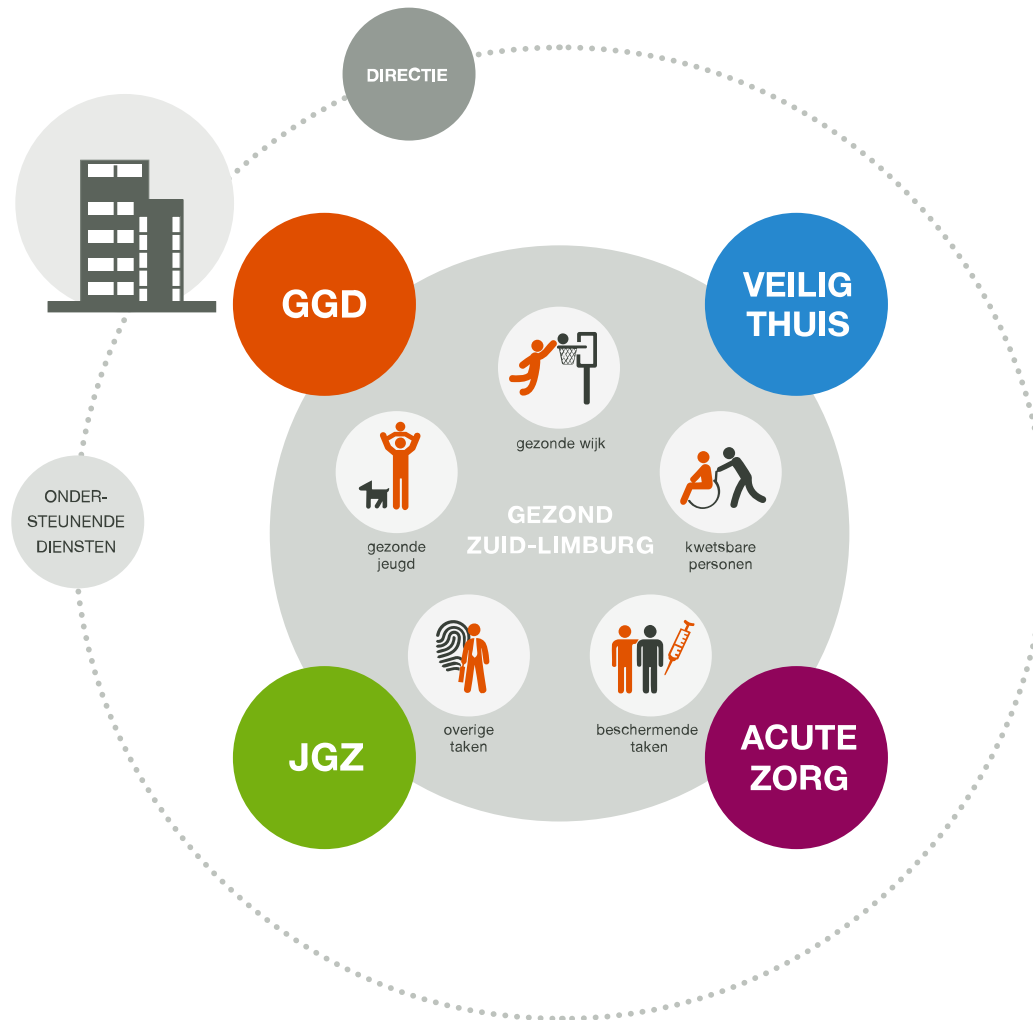
Zoals bepaald in de Wet gemeenschappelijke regelingen bestaat de bestuursstructuur uit een Algemeen Bestuur, een Dagelijks Bestuur en een voorzitter. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de GHOR ligt bij het Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de GHOR-taken is via een bestuursovereenkomst opgedragen aan de GGD Zuid Limburg.

Directie

De directie bestaat uit twee leden en is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding en het beheer van de organisatie en legt hierover verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur.

Organisatie GGD Zuid Limburg

Dienstverleningspakket

De GGD Zuid Limburg is de gezondheidsdienst van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg.

Onderstaande diensten voert de GGD voor de gemeenten uit. Alle diensten hebben een wettelijke basis.

Het dienstverleningspakket sluit aan op de ambities uit de regionale nota gezondheidsbeleid 2020-2023: 'Zuid springt eruit'.

 <p>Infectieziektebestrijding</p> <p>Het bestrijden van infectieziekten, inclusief tuberculose en seksueel overdraagbare aandoeningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Seksuele gezondheid</p> <p>Het verbeteren van de seksuele gezondheid, in het bijzonder van risicogroepen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd; meer vrije ruimte in het preventie-deel 	 <p>Hygiëne en inspectie</p> <p>Toezicht kwaliteit kinderopvang, toezicht Wmo, inspectie tatoeage, piercing, permanente make-up, seksinrichtingen, asielzoekerscentra kinderbeoederijen, dak- en thuislozenopvang, advisering publiekevenementen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid, Wet kinderopvang • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Medische milieukunde</p> <p>Het signaleren en onderzoeken van de invloed van milieufactoren op de gezondheid en hierover informeren en adviseren.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Jeugdgezondheidszorg</p> <p>Het systematisch volgen en beoordelen van de ontwikkeling van jeugdigen en hen en hun ouders ondersteunen bij het oplossen van problemen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Niet verplicht bij de GGD • Stevige wettelijke basis 	 <p>Regionale ambulancevoorziening</p> <p>De RAV bestaat uit de meldkamer en de ambulancezorg. Samen zetten ze de beschikbare ambulances zo verantwoord mogelijk in.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdelijke wet ambulancezorg • Niet verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd
 <p>Publieke gezondheid</p> <p>Wettelijke taken zijn onder meer epidemiologie, preventieprogramma's, gezondheidsbevordering en advisering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet publieke gezondheid • Verplicht bij de GGD • Beleidsrijk m.u.v. epidemiologie, die een sterke landelijke basis kent 	 <p>Sociaal medische advisering</p> <p>Het op verzoek van gemeenten leveren van sociaal medische en/of ergonomische expertise ter ondersteuning van gemeentelijke besluiten, bijvoorbeeld over de toewijzing van voorzieningen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Beleidsrijk, afhankelijk van gemeentelijk beleid 	 <p>Openbare geestelijke gezondheidszorg</p> <p>Activiteiten voor kwetsbare personen die niet zelfstandig of vrijwillig (zorgmijders) van de beschikbare voorzieningen gebruikmaken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Beleidsrijk 	 <p>Forensische geneeskunde</p> <p>De forensisch geneeskundigen zorgen voor lijkenschouw en bieden arrestantenzorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet op de lijkbezorging • Niet verplicht bij de GGD • Sterk geprotocolleerd 	 <p>Veilig Thuis</p> <p>Expertisecentrum voor geweld in afhankelijkheidsrelaties, ondersteunend aan de lokale zorgstructuur en zorgverleners.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet maatschappelijke ondersteuning • Niet verplicht bij de GGD • Stevige wettelijke basis 	 <p>Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio</p> <p>De GHOR coördineert en adviseert over de opschaling van dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulpverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wet veiligheidsregio's • Niet verplicht bij de GGD; een stevige verbinding met de GGD is wettelijk vastgelegd (via DPG, directeur publieke gezondheid) • Beleid veiligheidsregio is leidend

Personeel

GGD Zuid Limburg is een organisatie van mensen, voor mensen. Alleen met betrokken en bevlogen medewerkers zijn wij in staat onze missie te realiseren. Daarom is de visie van de GGD Zuid Limburg erop gericht om de vitaliteit, professionaliteit en wendbaarheid van haar medewerkers te stimuleren.

Lerende organisatie

De GGD creëert een positief en stimulerend werkklimaat met volop kansen voor flexibele professionals die zich willen ontwikkelen. De GGD is een lerende organisatie, dit betekent dat wij elk dag beter willen worden in wat wij doen en leren van onze fouten. Een organisatie die vrijheid en vertrouwen geeft én waar van de medewerker wordt verwacht dat hij zelf verantwoordelijkheid neemt voor een goede balans en loopbaan. Hiermee is persoonlijk leiderschap voor eenieder vanzelfsprekend. In het gedachtengoed van positieve gezondheid, dat de GGD omarmt, is het hebben van zinvol en plezierig werk één van de factoren die bijdraagt aan gezondheid.

Vitaliteit

Vanuit onze visie op personeel en talentontwikkeling is er ook in 2020 veel aandacht besteed aan vitaliteit, professionaliteit en wendbaarheid. Zo is gestart met socratische gespreksvoering; een niet oordelende gespreksmethodiek.

Tijdens 'de maand van de vitaliteit', in oktober 2020, hebben veel online sessies plaatsgevonden over fysieke fitheid en het bewaken van balans en wendbaarheid. De directie heeft in 2020 extra geïn-

vesteerd in het contact met en de zichtbaarheid op de werkvloer, bijvoorbeeld door lunchbijeenkomsten met medewerkers (deels online). In 2020 hebben 85 medewerkers deelgenomen aan het periodiek medisch onderzoek, gericht op mentale en fysieke gezondheid.

Ondanks COVID-19 is het ziekteverzuim binnen GGD Zuid Limburg met 6,2 procent beperkt gebleven.

Nieuwe medewerkers

Sinds 1 januari 2020 zijn de vier Zuid-Limburgse organisaties voor de jeugdgezondheidszorg ondergebracht bij de GGD Zuid Limburg. Hierdoor zijn er in korte tijd veel nieuwe medewerkers gestart bij de GGD. Op 31 december 2020 had de GGD Zuid Limburg 768 medewerkers en 626 fte in dienst. Hiervan heeft 125 fte voor korte of langere tijd een bijdrage geleverd aan de pandemiebestrijding.

Majeure opdracht

Vanaf februari 2020 hadden we te maken met de COVID-19 pandemie. De maatschappelijke impact van de GGD is groot. Alle collega's van de GGD hebben samen de schouders onder deze majeure opdracht gezet. Ongeveer 400 extra medewerkers van buiten de organisatie werden ingehuurd. Er is een callcenter ingericht, afdelingen voor bron- en contactonderzoek en drie teststraten. En de voorbereidingen voor het vaccinatieprogramma in 2021 zijn gestart.

Het afgelopen jaar stond de GGD als organisatie en daarmee ook als werkgever volop in de belangstelling. Met trots staan we aan de lat voor deze belangrijke opdracht. We zijn dan ook voortdurend op zoek naar talenten die aan onze missie en opdracht willen bijdragen.

Wensen en kritiek

De medewerkers van de GGD staan open voor wensen en kritiek. Daarom horen medewerkers graag wanneer een cliënt niet tevreden is over de dienstverlening of bejegening. Het helpt vaak al door er gewoon samen over te praten. Toch kan het gebeuren dat het gesprek niet het gewenste resultaat heeft opgeleverd of dat de cliënt liever met iemand anders wilt praten. Dan kan er een vertrouwelijk gesprek met de klachtenfunctionaris plaatsvinden.

Er is een stijging te zien in het aantal klachten in het afgelopen jaar. Daarvoor zijn meerdere oorzaken te benoemen. Zo is de organisatie uitgebreid met de komst van Veilig Thuis en de Jeugdgezondheidszorg (0-4 jaar). En in 2020 ontstond de COVID-19-organisatie. Daarnaast blijkt een betere bekendheid van de klachten functionaris waardoor de drempel om een klacht te melden lager is geworden. Dat is een positieve ontwikkeling.

In 2020 zijn er 192 klachten via de klachtenfunctionaris opgelost, in dialoog met de vakafdeling waarop de klacht betrekking had. De handelswijze van vroegtijdige bespreking met de klager lijkt goed te werken. Viermaal is een klacht formeel ingediend bij de klachtencommissie, waarvan drie klachten gegrond verklaard werden.

GGD Zuid Limburg in beeld*

626

Aantal fte

768

Aantal medewerkers

258

Instroom medewerkers

25

Doorstroom medewerkers

46

Uitstroom medewerkers

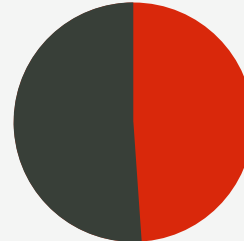
6,2%

Ziekteverzuim

49%

Nulverzuim

Gemiddelde leeftijd werknemers

27%

Man

73%

Vrouw

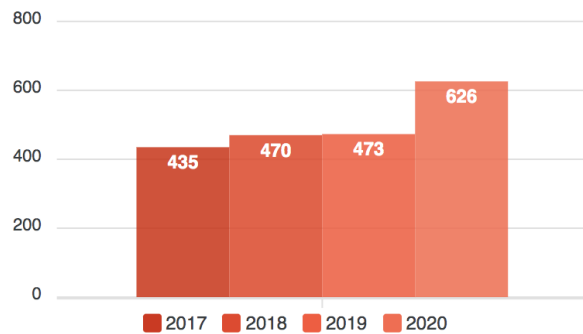

* Medewerkers cijfers zijn exclusief de COVID-19 organisatie.

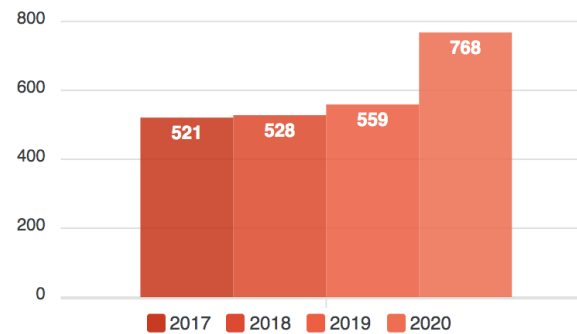

GGD Zuid Limburg trends

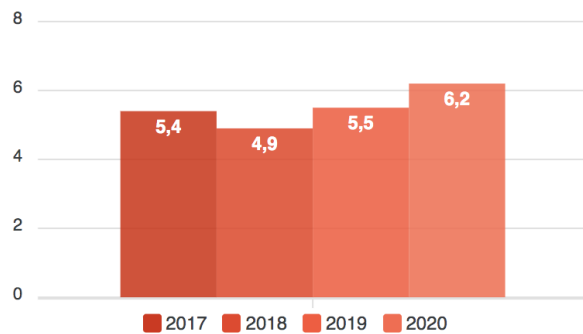
Fte (aantal per jaar)

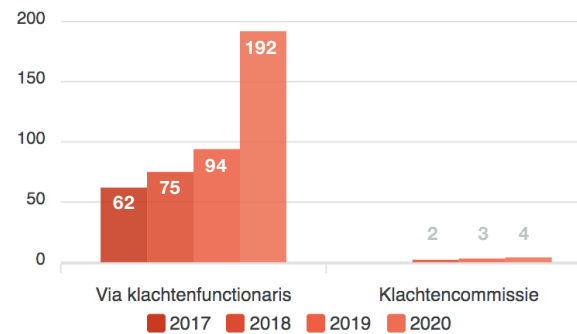
Medewerkers (aantal per jaar)

Ziekteverzuim (%)

Klachten van cliënten (aantal per jaar)

Balans 31 december 2020

	31 december 2020	31 december 2019		31 december 2020	31 december 2019
Activa			Passiva		
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa			Eigen vermogen		
Investerings met economisch nut	24.105.628	22.112.388	Algemene reserve	1.357.324	2.451.332
			Overige reserves	106.485	106.485
Financiële vaste activa			Nog te bestemmen resultaat	865.768	- 744.008
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	207.469	207.469		2.329.577	1.813.809
			Voorzieningen		
Totaal vaste activa	24.313.097	22.319.857	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	409.004	296.273
Vlottende activa			Vaste schulden met een rente typische looptijd van langer dan één jaar:		
Vorraden	213.023	7.507	Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	19.579.167	21.495.833
Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar:			Vlottende passiva		
Vorderingen op openbare lichamen	561.557	1.243.179	Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar:		
Rekeningen couranten	2.074.324	1.284.408	Banksaldi	10.000.000	-
Overige vorderingen	2.026.627	1.366.458	Rekening couranten	1.076.342	163.943
	4.662.508	3.894.045	Overige schulden	13.775.331	5.214.994
Liquide middelen	6.709.060	3.437.591		24.851.673	5.378.937
Overlopende activa	15.616.636	1.418.529	Overlopende passiva	4.344.903	2.092.678
			Totaal vlottende passiva	29.196.576	7.471.615
Totaal vlottende activa	27.201.227	8.757.672			
Totaal activa	51.514.324	31.077.529	Totaal passiva	51.514.324	31.077.529

Rekening baten en lasten 2020 per programma

GGD Zuid Limburg	Rekening 2020 in €	Rekening 2020 in €	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*
	COVID-19	GGD-regulier	COVID-19 + GGD-regulier	GGD	Jeugdgezond- heidszorg	Jeugdgezond- heidszorg	Veilig Thuis	Veilig Thuis	Acute Zorg	Acute Zorg	Totaal	Totaal
Opbrengsten												
Bijdrage gemeenten basispakket	-	6.341.902	6.341.902	6.316.350	14.503.541	14.479.375	7.213.495	7.213.487	1.050.078	1.050.071	29.109.016	29.059.283
Tarieven gemeenten plusproducten	-156.511	2.219.757	2.063.246	2.635.000	900.748	900.740	-	-	-	-	2.963.994	3.535.740
Bijdrage gemeenten plusproducten	-	651.344	651.344	-	-	-	-	-	-	-	651.344	-
Bijdrage Rijk/Provincies	22.648.425	2.154.635	24.803.060	46.617.500	697.860	-	-	-	3.529.760	1.655.862	29.030.680	48.273.362
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	1.008.266	-	1.008.266	-	-	-	-	-	21.675.022	20.557.949	22.683.288	20.557.949
Overige bijdragen	1.850.558	2.570.136	4.420.694	1.047.515	999.989	1.669.917	1.824	-	394.490	2.055.324	5.816.997	4.772,756
Incidentele baten	-	-25.032	-25.032	-	50.993	-	-	-	73.664	-	99.625	-
Totale opbrengsten	25.350.738	13.912.742	39.263.480	56.616.365	17.153,131	17.050.032	7.215.319	7.213.487	26.723.014	25.319.206	90.354.944	106.199.090
Exploitatiekosten												
Personeelskosten	7.318.964	8.479.793	15.798.757	23.203.948	11.779.400	11.922.783	4.868.982	5.404.487	17.653.229	17.830.488	50.100.368	58.361.706
Huisvestingskosten	1.335.488	494.199	1.829.687	1.415.500	1.361.876	1.108.121	347.789	255.000	845.885	835.500	4.385.237	3.614.121
Beheers- en administratiekosten	311.261	739.729	1.050.990	608.500	-14.218	285.634	55.516	76.500	931.179	736.000	2.023.467	1.706.634
Kosten vervoermiddelen	42.430	199	42.629	-	-	-	-	-	953.603	859.500	996.232	859.500
Kosten automatisering	538,211	198.502	736.713	1.049.500	218.640	256.500	93.945	120.000	497.821	716.500	1.547.119	2.142.500
Kosten medische middelen	15.797.586	487.590	16.285.176	23.452.300	61.185	48.085	-	-	703.468	1.001.500	17.049.829	24.502.085
Kosten uitvoering van derden	6.798	125.722	132.520	144.000	2.583	1.500	-	-	417.988	252.000	553.091	397.500
Afschrijvingskosten	-	1.806	1.806	6.500	60.151	101.118	-	-	1.243.913	1.243.000	1.305.870	1.350.618
Rente en bankkosten	-	110.005	110.005	-	41.135	-	46.507	-	94.315	100.000	291.962	100.000
Incidentele lasten	-	2.965	2.965	-	1.015.788	-	-	-	-	-	1.018.753	-
Totale exploitatiekosten	25.350.738	10.640.510	35.991.248	49.880.448	14.526.540	13.723.741	5.412.739	5.855.987	23.341.401	23.574.488	79.271.928	93.034.664
Overhead	-	2.819.082	2.819.082	6,715,917	3,620,410	3,326,291	1,431,380	1,357,500	2,666,717	2,094,717	10,537,589	13,494,426
Resultaat vóór vennootschapsbelasting	-	453,150	453,150	20.000	-993,819	-	371,200	-	714,896	-350,000	545,427	-330,000
Vennootschapsbelasting	-	-29,659	-29,659	-20.000	-	-	-	-	-	-	-29,659	-20.000
Mutaties in reserves gedurende het jaar	-	-	-	-	-	-	-	-	350,000	350,000	350,000	350,000
Nog te bestemmen resultaat	-	423,491	423,491	-	-993,819	-	371,200	-	1.064,896	-	865,768	-

* Inclusief begrotingswijziging

Toelichting op jaarresultaat 2020

Het resultaat 2020 voor vennootschapsbelasting (VPB) en voor de onttrekkingen aan de reserves is € 545.427 positief. Voor het boekjaar 2020 is € 350.000 aan onttrekkingen aan reserves goedgekeurd. Tevens is een verplichting van € 29.659 aan VPB opgenomen. Dat maakt dat er een nog te bestemmen positief resultaat van € 865.768 over blijft.

Positieve resultaat GGD

Het positieve resultaat van het programma GGD is € 423.492. Het positieve resultaat wordt met name veroorzaakt door extra omzet. Naast de hogere omzet zien we, mede als gevolg van het feit dat meer werkzaamheden in 2020 digitaal hebben plaatsgevonden, dat de gemaakte kosten behorende bij deze omzet ook lager zijn.

Negatief resultaat Jeugdgezondheidszorg

Het negatieve resultaat van het programma Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is € 993.819. Het negatieve resultaat wordt met name veroorzaakt door een incidentele last van € 1.015.788. Deze incidentele last heeft betrekking op de vergoeding van frictiekosten aan de voormalige JGZ-organisaties.

Positief resultaat Acute Zorg

Het positieve resultaat van het programma Acute Zorg is € 1.064.896. Dit wordt veroorzaakt door hogere uitgaven vanwege een wijziging van de CAO die geldt voor de medewerkers van de Regionale Ambulancevoorziening (RAV).

De zorgverzekeraars bekostigen de RAV. De compensatie van de kosten die hiermee in 2019 gepaard gingen zijn pas in 2020 meegenomen in de vergoeding. Daarnaast is de onttrekking aan de reserve van de meldkamer voor 2020 niet noodzakelijk gebleken (€ 350.000).

Positief resultaat Veilig Thuis

Het positieve resultaat van het programma Veilig Thuis is € 371.200. Dit resultaat is bereikt doordat het verwachte maximale scenario m.b.t. casuïstiek, zoals dit is opgenomen in de begroting 2020, niet is opgetreden.

Efficiency

Net zoals vorig jaar zijn door onderlinge samenwerking met ketenpartners met name incidentele voordelen behaald op (juridische) advieskosten. Door kennisdeling met andere GGD-en, Veiligheidsregio Zuid-Limburg en ketenpartners zijn voordelen behaald op inzet voor extra capaciteit en inhuur van specifieke expertise. Daarnaast zien we de 1e efficiency optreden door de vorming van JGZ.

GGD

Als inwoner van Zuid-Limburg kunt u voor veel verschillende onderwerpen bij de GGD terecht. Bijvoorbeeld bij vragen over gezondheid, gezond opgroeien en seksualiteit. Voor vaccinaties voor ziektes als kinkhoest, bof en baarmoederhalskanker. Maar ook voor onderzoek naar seksueel overdraagbare aandoeningen of als u wordt geconfronteerd met de woningvervuiling van uw buurman. Ook staat de GGD klaar om in te schatten of de stank in uw woonomgeving van invloed is op uw gezondheid, of dat de rook van een brand schadelijke stoffen bevat.

In dit programma leest u meer over de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en vindt u informatie over sociaal medische advisering, het vangnet OGGZ en de forensische geneeskunde.

Bijzonder aan het jaar 2020 was natuurlijk COVID-19. Welke dienstverlening de GGD in het kader van deze wereldwijde pandemie heeft verleend, leest u ook in dit programma.

- VOLOP IN DE BELANGSTELLING
- SLAGKRACHT VERGROTEN
- COVID-19
- INFECTIEZIEKTEBESTRIJDING
- SEKSUELE GEZONDHEID
- HYGIËNE EN INSPECTIE
- MEDISCHE MILIEUKUNDE
- PUBLIEKE GEZONDHEID
- SOCIAAL MEDISCHE ADVISERING
- OPENBARE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG
- FORENSISCHE GENEERSKUNDE
- FINANCIËN

Fons Bovens, directeur GGD Zuid Limburg

'Publieke gezondheid staat door corona volop in de belangstelling'

'De bescherming van de bevolking is een van onze taken en daar zijn we in de coronacrisis volop mee bezig. Ik ben trots op wat we hierin doen. Maar ik ben er ook trots op dat het daarnaast gelukt is om te investeren in onze andere opgaven, zoals preventie. De publieke gezondheid staat door de coronacrisis volop in de belangstelling. Je kunt dat negatief duiden: door deze crisis zijn gezondheidsrisico's groter geworden. Zo zijn er nu bijvoorbeeld meer mensen die psychische problemen oplopen. De andere kant van het verhaal is dat de groeiende aandacht voor preventie op steeds meer plaatsen tot uitdrukking komt. Zoals in partijprogramma's van politieke partijen. En in voorstellen van verschillende zorgverzekeraars, die willen dat het kabinet meer ruimte biedt voor een regionale aanpak van preventie. Het bevestigt ons idee dat we met de [trendbreukbeweging](#), die vormgeeft aan de ambities in de nota 'Zuid Springt er uit', op de goede weg zitten. De zestien gemeenten van Zuid-Limburg hebben in 2019 met deze nota ingestemd. Ondanks de coronacrisis zijn in 2020 meerdere stappen gezet om de vastgestelde ambities om te zetten in acties. Sterker, met de trendbreukbeweging lopen we landelijk gezien voorop in onze aanpak om de gezondheidsachterstand van deze regio in te halen.

Zo is in 2020 de verdere uitrol van de [Gezonde Basisschool van de Toekomst](#) mede dankzij de trendbreukbeweging in gang gezet. Daarnaast zijn ambities als Kansrijke Start en een rookvrije omgeving (verder) omgezet in acties. Bovendien is duidelijk meer samenhang aangebracht in een aantal programma's; een voorwaarde om de trend te kunnen breken. Dat dit is gelukt in de coronacrisis vind ik een topprestatie.

Nu moeten we de ingezette koers vast zien te houden en te intensiveren. Ik heb er vertrouwen in dat dit lukt, want we hebben een onomkeerbare beweging in gang gezet. De Jeugdgezondheidszorg is hierin een cruciale partner, omdat die zich inzet voor het voorkomen van gezondheidsproblemen en breed naar gezondheid kijkt. Tot slot beschouw ik het Gezondheidsakkoord als een belangrijke steun in de rug. Want dit akkoord maakt goed duidelijk dat gezondheid niet alleen iets van de GGD 's en gezondheidszorg is. Integendeel, de meeste gezondheidswinst kunnen we boeken met een brede aanpak waar de hele regio bij betrokken wordt. En daar zijn we al volop mee bezig.'

Wethouder Leon Geilen, voorzitter Stuurgroep Trendbreuk

'Massa maken en onze slagkracht vergroten, dat is de Trendbreuk-beweging.'

'In 2020 zijn veel stappen gezet om de gezondheidsachterstand van Zuid-Limburg in te lopen, met eenheid in aanpak als uitgangspunt. Ondanks de coronacrisis lukt het om partijen met elkaar te verbinden en verschillen te overbruggen. Ik ben trots op die samenwerkingskracht, waar wij als stuurgroep focus in aanbrengen. Zodat we samen het doel voor ogen blijven houden: meer kinderen die gezond en kansrijk opgroeien. Het is duidelijk dat dit meer aandacht voor preventie vergt; een besef dat ook landelijk groeit. Evenals het besef dat juist buiten het gezondheidsdomein heel veel winst te boeken valt. Door onder andere te investeren in werk, gelijke kansen in het onderwijs en de inrichting van onze ruimte. Gezondheid als logisch onderdeel van alle domeinen, daar moeten we naartoe. Daar zullen wij ons als beweging voor inzetten en daarom gaan we in 2021 ook verder met onze lobby voor de status van Nationaal Programma voor Zuid-Limburg. Ons inziens wordt dat een breed programma waar Trendbreuk onderdeel van is.

Dat vergt nog meer samenwerking en dat wordt zichtbaar in de eerste voortgangsrapportage Trendbreuk 2020; je ziet in één oogopslag wat wij doen en verschillende samenwerkingspartners komen aan het woord. Ik weet zeker dat dit anderen zal inspireren om zich bij ons aan te sluiten.'

Hoe het onvoorspelbare realiteit werd

Tijdens de jaarwisseling van 2019 naar 2020 was het nog onvoorspelbaar hoe het jaar 2020 Nederland zou veranderen. Geen evenementen, zoveel mogelijk thuis werken, scholen dicht, niet naar de kapper, geen trip naar het buitenland en zelfs geen middagje shoppen; het was nauwelijks voor te stellen. Van een ‘anderhalvemetersamenleving’ en ‘social distancing’ had nog niemand gehoord. En zelfs toen COVID-19 dichterbij kwam, was het moeilijk te bevatten wat de impact zou zijn en hoe lang deze pandemie de samenleving in de greep heeft.

In februari 2020 veranderde de GGD Zuid Limburg in enkele weken tijd in een omvangrijke crisisorganisatie met een enorme opgave. Een organisatie die bijna dagelijks in het nieuws is en naast veel waardering ook te maken krijgt met de nodige kritiek. Met professionals die van de ene op de andere dag hun reguliere werk grotendeels inruilden om in deze crisis te helpen. Een organisatie die rechtstreeks van de minister opdrachten kreeg met implementatietermijnen die in een ‘normaal jaar’ ondenkbaar zijn.

2020 was ook het jaar waarin de GGD aan Zuid-Limburg liet zien over een enorm verander- en organisatievermogen te beschikken en in staat te zijn om tijdig en adequaat in te spelen op de COVID-19-opdrachten. Een uitgebreide terugblik op dit bijzondere jaar leest u in een speciale coronaspecial die in mei 2021 uitkomt.

In dit jaaroverzicht 2020 blikken we kort terug op de opdrachten die vanuit het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)

aan de GGD Zuid Limburg zijn toebedeeld:

- Testen
- Bron- en contactonderzoek
- Persoonlijke beschermingsmiddelen
- Zorgcontinuïteit

Eind 2020 werd duidelijk dat de GGD'en in Nederland ook een hoofdrol spelen in de landelijke vaccinatiestrategie. In de laatste weken van 2020 zijn de eerste voorbereidingen getroffen om medio januari te kunnen starten met vaccineren.

Corona-informatielijn

Eind februari kreeg de GGD in één week tijd meer telefoontjes over infectieziektebestrijding dan normaal in een heel jaar. Toen was het duidelijk; een corona-informatielijn is essentieel in de corona-aanpak in Zuid-Limburg en vormt de rode draad door alle corona-opdrachten heen. Er werd een telefoonteam van ongeveer 35 fte ingezet om mensen te informeren over het bron- en contactonderzoek en te helpen met het inplannen van een test. Er zijn 96.680 telefoongesprekken gevoerd met burgers. Veel gehoorde vragen gingen over vaccinatie, reizen die al dan niet konden doorgaan, kinderen die wel of niet naar school mochten, of testen zinvol is en wat te doen als een bekende positief bleek te zijn. In alle hectiek en onzekerheid was er één zekerheid: de dag na een persconferentie konden we rekenen op een enorme piek aan telefoontjes.

Programma GGD > COVID-19

Petra Lamberts, projectleider COVID-19

'Corona-organisatie in minder dan drie weken uit de grond gestampt'

'Eigenlijk had ik een weekje vakantie, maar op Aswoensdag kwam de vraag: Petra, kun je ons komen helpen? Bij de GGD stond de telefoon roodgloeiend vanwege het nieuwe virus. Zelf heb ik toen de speciale informatielijn voor burgers mee opgezet. Binnen een week kregen we meer telefoontjes dan normaal in een jaar.

Op dat moment had ik nog geen idee hoe groot deze crisis zou gaan worden en hoelang dit zou gaan duren. Ik ben meteen aangeschoven bij het crisisteam dat in het leven werd geroepen. In maart en april concentreerden wij ons vooral op het vraagstuk van de zorgcontinuïteit, die onder druk stond. En is onder andere het coronahotel in Urmond geopend. Heel veel getest werd er die eerste maanden niet.

En toen kondigde minister De Jonge in mei aan dat iedereen vanaf 1 juni getest kon worden. Bovendien zou het bron- en contactonderzoek sterk worden geïntensiveerd. Voor de GGD-directie stond vast dat we hiervoor niet meer het eigen personeel zouden gaan inzetten; er moest een aparte corona-organisatie komen. Als projectleider heb ik die organisatie toen samen met collega's in minder dan drie weken uit de grond gestampt. Een hele uitdaging, maar het lukte om een gebouw te regelen én zo'n 85 nieuwe

medewerkers aan te trekken: een gevarieerd gezelschap van studenten tot mensen die hun baan zijn kwijtgeraakt in de crisis.

De roadmap van het ministerie van Volksgezondheid is in deze crisis leidend voor ons. Zo was de verwachting dat in het najaar en de winter veel meer mensen getest zouden moeten worden en meer bron- en contactonderzoek nodig zou zijn. Iedereen die snottert en hoest mag zich immers laten testen. Uiteindelijk is de corona-organisatie in 2020 uitgebreid naar 400 medewerkers. De afdeling personeelszaken heeft er echt alles aan gedaan om mensen aan te trekken en onder andere nauw samengewerkt met uitzendbureaus. Als we in 2021 beginnen met vaccineren, wordt de organisatie nog verder uitgebreid.

Terugblikkend, zeg ik: het was een lange marathon waarin je steeds opnieuw sprintjes trekt. Ik ben er trots op dat het gelukt is om de corona-organisatie neer te zetten. En ik ben blij dat GGD-collega's hierdoor hun eigen werk weer op konden pakken. Mijn eigen werk als bestuurs- en directiesecretaris heb ik deels doorgeschoven; daar is alle begrip voor. Nu hoop ik dat de vaccinatiecampagne de uitweg uit deze crisis biedt.'

Programma GGD > COVID-19

Testen als nieuwe opgave voor de GGD

Bij klachten die wijzen op COVID-19 wordt een test afgenomen. Inmiddels is dat vanzelfsprekend en is in Nederland ruim voldoende testcapaciteit beschikbaar om iedereen te testen en binnen 48 uur van een uitslag te voorzien. Met een sneltest weten mensen zelfs al na een half uur of zij al dan niet corona-positief zijn.

Toch was dit niet altijd vanzelfsprekend. In de eerste fase van de crisis (februari - mei) waren testen schaars en kon in Nederland slechts beperkt worden getest. Door de landelijke schaarste liepen we in september 2020 tegen uitvoeringsproblemen aan. Als gevolg van deze landelijke problemen kwamen de GGD'en regelmatig negatief in het nieuws; dit ondanks dat de GGD Zuid Limburg steeds opnieuw in staat bleek om tijdig aan alle opdrachten van VWS te voldoen.

In deze periode hebben waarschijnlijk veel mensen het virus gehad, zonder dat dit is aangetoond. Vanaf 1 juni 2020 werd het voor alle Nederlanders met klachten mogelijk om zich laten testen.

Zuid-Limburgers kunnen voor een test terecht in Maastricht, Landgraaf en Urmond. Aanvankelijk was er een relatief beperkte capaciteit van 1.000 testen per dag.

Eind 2020 is dit uitgebreid naar maximaal 6.850 testen per dag. Deze capaciteit is echter tot nu toe niet nodig gebleken. Op de drukste momenten werden dagelijks ruim 3.000 testen uitgevoerd. Ruim 100 fulltime (fte) aan personeelsleden is opgeleid om de testen uit te voeren; afhankelijk van het aantal testaanvragen zijn er eind 2020 daadwerkelijk circa 50 fte ingezet.

In de periode vanaf 1 juni 2020 zijn in de Zuid-Limburgse teststraten 224.000 mensen getest op COVID-19. De meesten werden getest met een PCR-test; bij circa 5.000 mensen werd een sneltest afgenomen. Sneltesten zijn in Zuid-Limburg pas mogelijk sinds 15 december 2020. Een groot deel van de tests werd verwerkt in het MUMC-laboratorium en in een internationaal laboratorium met vestigingen in onder andere Duitsland en België. Voor het prio-testen van medewerkers in de zorg en het onderwijs is gebruik gemaakt van het laboratorium van MUMC en Zuyderland.

Naast de financiële verantwoordelijkheid voor de testen die de GGD zelf heeft uitgevoerd, loopt ook de financiële verantwoording van testen die huisartsen hebben uitgevoerd, via de GGD. De financiële stromen voor de internationale laboratoria gaan direct via het land en daarin heeft de GGD geen rol.

Efficiënt bron- en contactonderzoek in Zuid-Limburg

Op iedere positieve testuitslag volgt een bron- en contactonderzoek (BCO). Samen met de GGD-medewerker onderzoekt de burger waar de besmetting is opgelopen (de bron), met wie hij in contact is geweest en wie mogelijk besmet kan zijn (de contacten). De contacten worden geïnformeerd dat ze mogelijk besmet zijn en geïnstrueerd hoe zij verspreiding van het virus zoveel mogelijk kunnen tegengaan.

Sinds 1 juni 2020 wordt BCO structureel uitgevoerd. De GGD Zuid Limburg kreeg in deze periode de opdracht hiervoor 45 fte personeelsleden in te zetten. Hoe de GGD dat in minder dan drie weken voor elkaar heeft gekregen hoort u in deze [reportage van Argos](#).

Door de aankomende winter en het stijgende besmettingspercentage, is de capaciteit voor BCO in Zuid-Limburg later uitgebreid naar 105 fte. Landelijk staat een extra flexibele pool aan medewerkers klaar om bij te springen als de regionale capaciteit onvoldoende blijkt. Omdat Zuid-Limburg voorop liep met de regionale opschaling, heeft de GGD Zuid Limburg een mooie bijdrage geleverd aan het opleiden en trainen van deze flexibel inzetbare medewerkers.

In Zuid-Limburg is nauwelijks gebruik gemaakt van deze landelijke capaciteit. Het aantal positieve testuitslagen bleef, in tegenstelling

tot de eerste golf in het voorjaar, in het najaar 2020 lang relatief laag. Bovendien is het regionale team uitermate efficiënt gebleken. Met behoud van goede kwaliteit werken zij sneller dan aangegeven. Zuid-Limburg kan met de regionale capaciteit dagelijks zo'n 150 tot 200 volledige BCO's uitvoeren. In totaal heeft de GGD Zuid Limburg (vanaf 1 juni 2020) 22.773 BCO's uitgevoerd.

Desondanks was het voor de jaarwisseling 2020/2021 ook in Zuid-Limburg enkele weken noodzakelijk om te werken met een minder intensief, risicogestuurd BCO. Dit is een efficiëntere werkwijze waarbij we meer verantwoordelijkheid vragen van besmette mensen om hun eigen omgeving te informeren. Aanleiding was het hoge aantal besmettingen in het hele land. Op dat moment was ook vanuit de landelijke pool nauwelijks inzet mogelijk.

Risicogestuurd bron- en contactonderzoek

BCO is arbeidsintensief. Zeker als het landelijk aantal besmettingen erg hoog is of snel stijgt is het nodig deze werkwijze aan te passen. Om ervoor te zorgen dat mensen binnen 24 uur na een positieve uitslag worden gebeld voor een bron- en contactonderzoek, zijn de GGD'en in het vierde kwartaal 2020 gestart met deze risicogestuurde vorm van BCO. Zodra de aantallen positieve testuitslagen afnemen, schalen de GGD'en weer zo snel mogelijk af naar intensief BCO.

Programma GGD > COVID-19

Op zoek naar persoonlijke beschermingsmiddelen

Limburg en Noord-Brabant waren de eerste provincies waar COVID-19 zich in het voorjaar 2020 op grote schaal verspreidde. Er was meteen een enorme schaarste aan persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM), terwijl er landelijk nog geen afspraken waren over de inkoop van grote hoeveelheden PBM's.

Terwijl de eerste contouren van deze afspraken landelijk zichtbaar werden en in dit verband gesproken werd over de rol van de Directeuren Publieke Gezondheid (DPG), besloot het regionaal bestuurlijk ketenoverleg (ROAZ) dat de GGD centraal voor Zuid-Limburg zoveel mogelijk persoonlijke beschermingsmiddelen zou inkopen. Samen met de Veiligheidsregio Limburg Noord heeft de GGD Zuid Limburg de verspreiding van deze middelen over de regio voor haar rekening genomen, tot het moment dat de landelijke organisatie dit kon overnemen.

De GGD'en en zorgpartijen in de provincie kregen van alle kanten hulp. Naast commerciële aanbiedingen van (dure) mondklappers ontving Limburg donaties van particulieren en bedrijven.

Zo heeft de brandweer de Zuid-Limburgers opgeroepen om mondklappers te doneren, maar ook via een contact in China werd een grote hoeveelheid mondklappers gedoneerd. Helaas bleken deze beschermingsmiddelen niet altijd geschikt voor gebruik in de zorg. Bovendien bracht het veel werk met zich mee om de aanbiedingen op waarde te schatten. De Provincie Limburg heeft in dit traject ondersteund.

Programma GGD > COVID-19

Directeur Publieke Gezondheid in regierol voor zorgcontinuïteit

De druk op de zorg als gevolg van COVID-19 en het waarborgen van een veilige en efficiënte zorgverlening aan kwetsbare patiënten, vragen om een regionale domeinoverstijgende aanpak. Op basis van de Wet publieke gezondheid ligt hierin een taak voor de Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Minister De Jonge heeft de DPG'en op 31 maart 2020 opdracht gegeven om via een herkenbare samenwerkingsstructuur met ziekenhuizen, huisartsen, verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorg, geestelijke gezondheidszorg en gehandicaptenzorg, te komen tot een regionale aanpak.

Tot de opdracht en verantwoordelijkheid van de DPG behoort ook om binnen de samenwerkingsstructuur te zorgen voor advanced care planning, tijdelijke zorglocaties, (waaronder coronacentra), de verpleging van coronapatiënten en het creëren van een coördinatiepunt voor toeleiding van kwetsbare patiënten naar de juiste zorg op de juiste plek. Het organiseren van regionale en bovenregionale/landelijke informatie-uitwisseling over de beschikbare capaciteit aan niet-ziekenhuisbedden, maakt ook deel uit van deze aanpak. De professionals van de GHOR vervullen hierin een belangrijke rol.

In Zuid-Limburg is sinds begin april 2020 op proactieve en constructieve wijze invulling gegeven aan deze taak. De samenwerking verloopt voorspoedig en beweegt mee met de actualiteit in de regio. Ook de opstart van de reguliere (non-COVID) zorg en de vaccinatieopgave worden in deze samenwerking afgestemd.

In de bestrijding en coördinatie van de coronapandemie en de afstemming binnen de regionale zorgketen heeft de GHOR een cruciale rol. Hoe een gedegen voorbereiding in 2019 leidde tot een voortvarende aanpak van deze crisis leest u in het [interview met Danny ten Berge](#), unithoofd GHOR.

COVID-19 in beeld

Inkomende telefoongesprekken via corona-informatielijn

96.680

De meeste vragen gaan over:

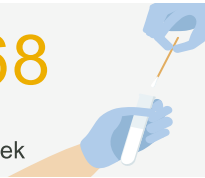
63.912

COVID-19 en
gerelateerde vragen

32.768

Bron- en
contactonderzoek

Uitgevoerde testen

224.000

PCR-testen

5.000

Sneltesten

Medewerkers

400

Tijdelijke medewerkers
ingezet

Programma GGD > COVID-19

Verantwoording meerkosten regeling ministerie VWS

Kostensoort	Opgave kosten 2020
Bron- en contactonderzoek	4.864.388
Bemonstering	2.723.645
Overige Meerkosten	
Infectieziektebestrijding (IZB)	792.206
Tuberculosebestrijding (TBC)	-
Medische Milieukunde (MMK)	-
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	-
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	-
Reizigerszorg	-
Gezondheidsbevordering (GB)	-
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	-
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	459.328
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	-
Veilig Thuis	-
Forensische Zorg (For)	-
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	-
Overig	1.068.765
Ondersteuning	593.270
Subtotaal	2.913.569
Minder inkomsten (verrekend met minder uitgaven)	
Infectieziektebestrijding (IZB)	122.935
Tuberculosebestrijding (TBC)	-
Medische Milieukunde (MMK)	-
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	131.877
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	19.999
Reizigerszorg	-
Gezondheidsbevordering (GB)	-
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	-
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	423.178
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	-
Veilig Thuis	-
Forensische Zorg (For)	-
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	-
Overig	-
Ondersteuning	-
Subtotaal	697.989
Laboratoriumkosten	-
Totale kosten 2020	11.199.591

Middelpunt van de crisis

Het team Infectieziektebestrijding (IZB) is een kennisteam dat (inter-) nationale informatie verzamelt, regionaal deelt en input levert voor het bijstellen van landelijke richtlijnen. Door de coronapandemie stond het implementeren van landelijke richtlijnen voor de COVID-19-zorg in Zuid-Limburg centraal en er vond intensief afstemming met ketenpartners plaats. In 2020 zijn extra middelen ter beschikking gesteld die zijn ingezet t.b.v. alle extra werkzaamheden in het kader van het bestrijden van de coronapandemie.

Een wezelijke bijdrage

Door jaarlijkse crisisoefeningen, waaronder de Bioware-oefening in 2019, bereidt de GGD zich voor op mogelijke crises. Dat deze pandemie zo groot, wereldwijd, langdurig en maatschappij-ontwrichtend zou zijn, was echter niet te voorspellen. Ineens was het team Infectieziektebestrijding het middelpunt van de coronacrisis. De ‘samen de schouders eronder’ mentaliteit van de GGD bleek van cruciaal belang. Collega's van alle afdelingen hebben een wezenlijke bijdrage geleverd in het bestrijden van deze crisis.

Het team IZB heeft als taak de COVID-19-uitbraak in de (eu)regio te bewaken. De professionals duiden de cijfers van het COVID-dashboard en ontsluiten regionale en landelijke data. Het team IZB adviseert en ondersteunt bedrijven, scholen en zorginstellingen bij het bestrijden van de crisis en bevordert de kwaliteit van de

uitvoering door middel van scholing en audits. De verbinding tussen beleid en praktijk - lokaal, regionaal, landelijk en euregionaal - staat centraal.

Reguliere IZB-vragen

Ondanks de inrichting van een aparte COVID-organisatie in juni 2020, bleef de werkdruk van IZB hoog. Naast de adviserende taak voor de COVID-uitvoeringsorganisatie liepen ook de reguliere IZB-vragen door zoals legionella, scabiës, tuberculosezorg etc. Dit zorgde geregeld voor een spanningsveld.

Door de coronamaatregelen zoals een betere handhygiëne, minder direct contact en minder reisverkeer van en naar Nederland, was er in 2020 een daling waarneembaar van het aantal niet coronagerelateerde infectieziekten.

Processen vlot trekken

COVID-19 heeft de flexibiliteit in de organisatie en samenwerking met ketenpartners verbeterd. Processen die in het verleden soms moeizaam verliepen zijn nu vlot getrokken. Zo is de samenwerking met de VVT-sector (verpleeghuizen, verzorgingshuizen en thuiszorgorganisaties) en de meldingsplicht van instellingen ([artikel 26](#)) vanzelfsprekender geworden. Het team IZB heeft in 2020 veel geïnvesteerd om dit proces verder vorm te geven en een netwerk te bouwen.

Programma GGD > Infectieziektebestrijding

Christian Hoebe, hoofd infectieziektebestrijding en OMT-Lid:

'Onze GDD kwam meteen in de COVID-stand'

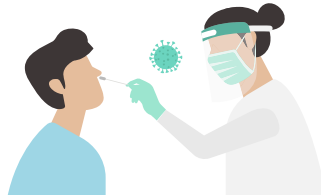
'De pandemie-oefening die we eind 2019 met ketenpartners in Zuid-Limburg hebben gedaan, kwam achteraf gezien goed uit. Al was het maar vanwege het aanhalen van de onderlinge contacten. Enkele maanden later naderde COVID-19 de Zuid-Limburgse grens, met een serieuze besmetting in het Duitse Selfkant. Snel waren Limburg en Brabant in de eerste golf de zwaarst getroffen gebieden. Die eerste golf heeft ons land echt overvallen.

Wat onze eigen GGD betreft, ben ik vol lof. Die kwam meteen in de COVID-stand en heeft efficiënte stappen gezet om alles zo goed mogelijk voor elkaar te krijgen, samen met het hele netwerk. We hadden hier ook als een van de eersten een teststraat. Het bron- en contactonderzoek was hier in de tweede golf daardoor zo goed georganiseerd, dat we lange tijd minder besmettingen hadden.

Op enig moment zal de dijk van immuniteit zodanig zijn, dat die het COVID-19 water keert.'

Infectieziekten in beeld

Top 5 Infectieziekten

22.446

COVID-19 positief getest

207

Kinkhoest meldingen

22

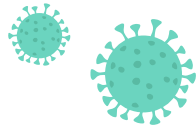
Hepatitis B meldingen

16

Legionellose meldingen

16

Hepatitis C meldingen

Telefontjes van burgers en professionals

982

De meeste vragen gaan over:

649

COVID-19*

52

Vaccinatie

34

Kinkhoest

28

Insecten en dieren(beten)

27

Scabiës

* Vragen t/m februari 2020, daarna zijn vragen afgehandeld door corona-informatielijn.

Meldingen van infectieziekteclusters in instellingen

81

De meldingen komen vanuit:

40

De kinderopvang

25

De zorgcentra

16

Onderwijsinstellingen

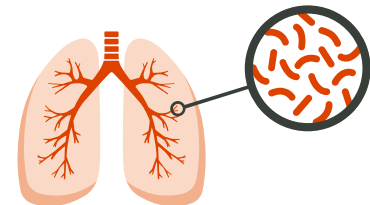
Tuberculose meldingen

18

Patiënten met tuberculose

35

Aantal recente infecties

1.050

Onderzochte personen*

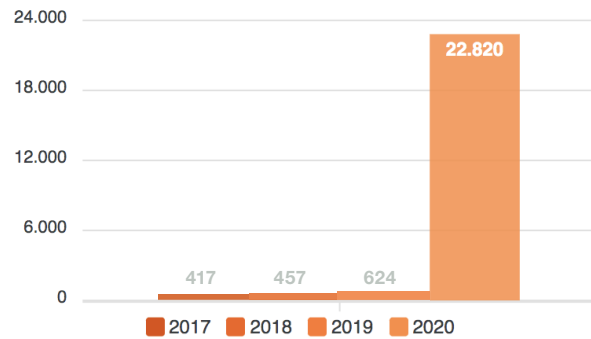
* Cijfers zijn van Q1 t/m Q3, Q4 is nog niet beschikbaar.

Programma GGD > Infectieziektebestrijding

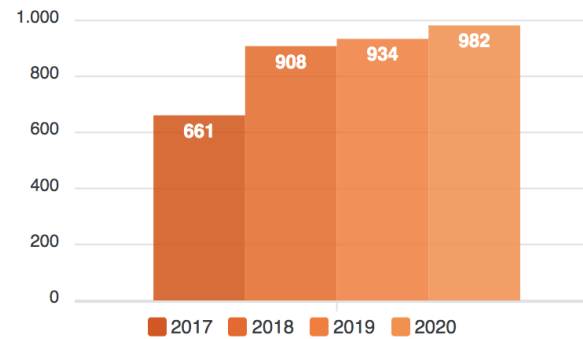
Trends

Gemelde infectieziekten (aantal per jaar)

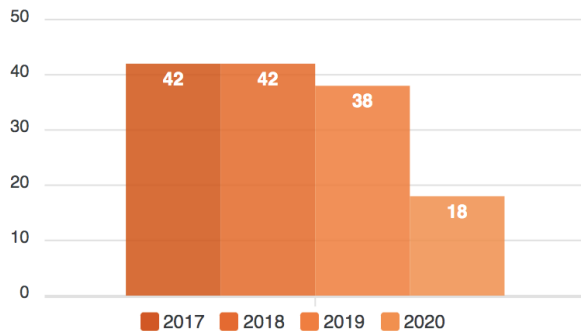
22446 COVID-19 meldingen, 374 overige meldingen

Vragen over infectieziekten (aantal per jaar)

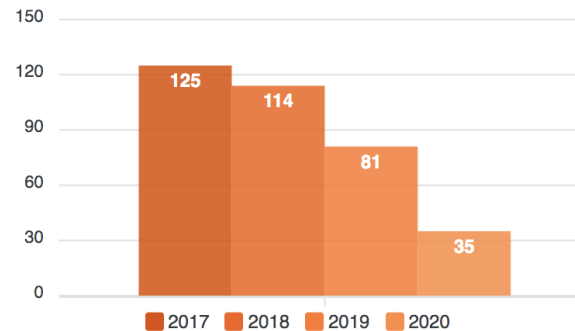

Vragen over COVID-19 t/m februari 2020, daarna zijn vragen over COVID-19 afgehandeld door Corona informatielijn

Patiënten met TBC (aantal per jaar)

Recente infecties TBC (aantal per jaar)

Programma GGD > Seksuele gezondheid

Hiv-preventiepil

De sociaal verpleegkundigen en artsen van het Centrum voor Seksuele Gezondheid van de Limburgse GGD'en (CSG Limburg) zien jaarlijks duizenden mensen die zich willen laten testen op seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) en/of vragen hebben over seksualiteit (Sense voor jongeren <25 jaar). Ook bezoeken zij de landelijk vastgestelde risicogroepen zoals jongeren, mannen die seks hebben met mannen en sekswerkers om voorlichting te geven en op locatie te testen.

Het CSG Limburg wil kwetsbare groepen in de samenleving van de juiste zorg voorzien. Vaak is maatwerk nodig om de zorgverlening te laten aansluiten op de behoefte van de verschillende risicogroepen. Het CSG Limburg werkt daarin graag samen met professionals uit de regio zoals huisartsen, gynaecologen en jeugdprofessionals.

Outreachinge activiteiten afgeschaald

In 2020 hebben er elf voorlichtingsactiviteiten op scholen plaatsgevonden en dertien voorlichtingsactiviteiten in het jongerenwerk. Sinds de lockdown in 2020 zijn deze outreachende activiteiten afgeschaald. Door middel van telefonische consulten en de inzet van thuis testen is de zorg toch gecontinueerd. Bij duidelijke klachten werd, passend binnen de coronamaatregelen, een bezoek aan de poli afgelegd.

Onderzoek

Om overwogen keuzes te kunnen maken voor beleid en preventie registreert het CSG Limburg gegevens over de eigen zorgverlening en gezondheidsresultaten uit de regio. Zo wordt onder andere informatie verzameld over het aantal consulten, soa-vindpercentages en het anticonceptiegebruik. Deze gegevens worden aangevuld met onderzoeksgegevens over bijvoorbeeld de seksuele gezondheid van jongeren, het aantal tienerzwangerschappen in de regio en cijfers over seksueel grensoverschrijdend gedrag.

PrEP

In augustus 2019 is de landelijke PrEP-regeling (hiv-preventiepil) van start gegaan. Sindsdien verstrekt de GGD de PrEP, in overeenstemming met de landelijke regeling. Deze regeling maakt het mogelijk om de hiv-preventiepil voor een bedrag van € 7,50 te verstrekken aan mannen die seks hebben met mannen met een verhoogd risico op hiv.

In 2020 hebben 192 PrEP-startconsulten plaatsgevonden en zijn er 650 vervolconsulten uitgevoerd. PrEP gebruikers worden medisch gevolgd met regelmatige controles op nierfunctie, hiv en andere soa.

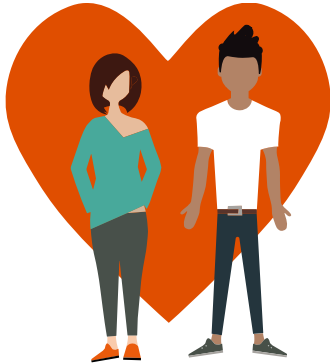
Programma GGD > Seksuele gezondheid

Nu niet zwanger

Het programma [Nu Niet Zwanger](#) (NNZ) wordt sinds januari 2019 uitgevoerd als onderdeel van [Kansrijke Start](#). NNZ ondersteunt kwetsbare mensen bij het maken van een bewuste keuze over het moment van zwangerschap zodat zij niet ongepland of tegen hun wil in zwanger worden. Zo wordt de basis gelegd voor een stabielere toekomst. NNZ traint professionals in organisaties om dit gesprek aan te gaan.

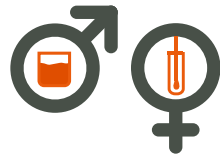
In 2020 heeft het programma, ondanks de coronamaatregelen, ruim twee keer zoveel burgers bereikt dan in het voorgaande jaar. In 2020 hebben 282 mensen deelgenomen aan NNZ. De NNZ-verpleegkundigen van de GGD hebben 128 mensen begeleid en de aandachtfunctionarissen en hun collega's hebben met 154 cliënten gesproken over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Het overgrote deel (80%) van de deelnemers wil de kinderwens uitstellen, een kleiner deel (9%) wil de kinderwens niet uitstellen, en 11% weet het (nog) niet. Vanzelfsprekend is er aandacht voor de mensen die nog niet weten wat ze willen. Uiteindelijk heeft 65% van de deelnemers vrijwillig en gemotiveerd gekozen voor anticonceptie. In 2020 volgden 34 professionals de regionale training tot aandachtfunctionarissen Nu Niet Zwanger.

Seksuele gezondheid in beeld

5.336

Totaal aantal soa-tests

23,1%
Soa-vindpercentage

Voorlichtingsactiviteiten

11
Voorlichtingsactiviteiten op scholen

13
Voorlichtingsactiviteiten jongeren/jongerenwerk

Jongeren (Sense)

3.726

Consulten

Sekswerkers

183

Consulten

MSM

1.942

Consulten

24,1%
Soa-vindpercentage

Nu Niet Zwanger

282

Aantal casussen

34

Aantal aandacht functionarissen getraind

PrEP consulten

842

Aantal PrEP consulten* bij MSM

*Start- en vervolgsconsulten

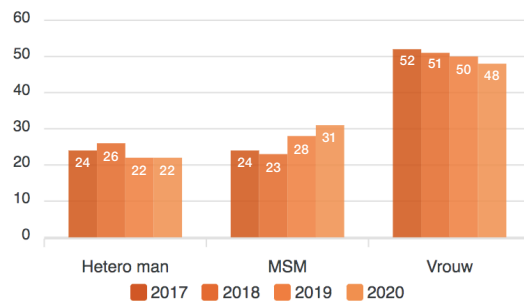
SOA: Seksueel Overdraagbare Aandoening. MSM: Mannen die Seks hebben met Mannen. Sense consulten: Spreekuur over seksuele gezondheid voor jongeren onder de 25 jaar.

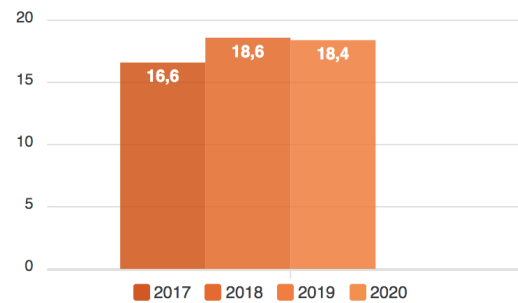
Programma GGD > Seksuele gezondheid

Trends

Verdeling bezoekers (in percentages)

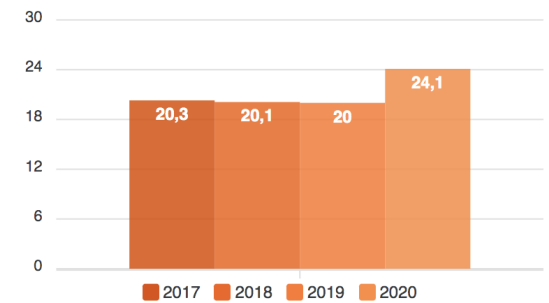

Soa vindpercentage jongeren < 25 jaar

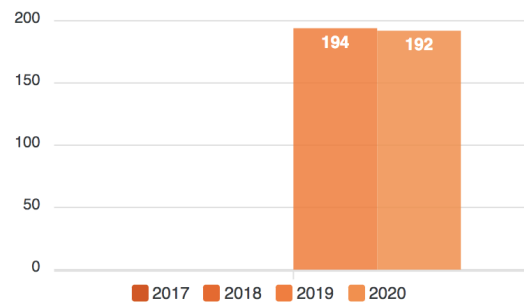
Cijfers 2020 nog niet bekend.

Soa vindpercentage MSM

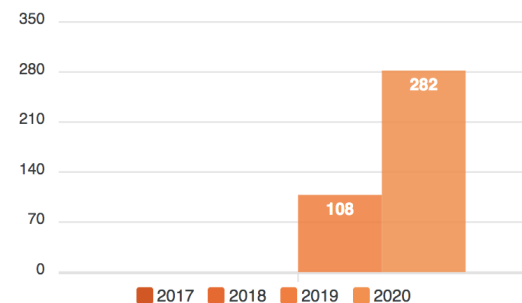
MSM: mannen die seks hebben met mannen

Aantal PrEP Startconsulten

Cijfers vanaf 2019

Aantal 'Nu Niet Zwanger'

Cijfers vanaf 2019

Programma GGD > Hygiëne en Inspectie

Toezicht in coronatijd

In Nederland moet iedereen die er gebruik van maakt kunnen vertrouwen op verantwoorde, goede kinderopvang en hoogwaardige Wmo-dienstverlening. Door middel van toezicht bewaakt en bevordert de GGD de kwaliteit van deze diensten. De unit Hygiëne en Inspectie voert daarnaast toezicht uit in het kader van technische hygiënezorg.

Het pedagogisch klimaat en stabiliteit in de kinderopvang zijn belangrijke pijlers. De toezichthouders kinderopvang van de GGD bezoeken minstens één keer per jaar elke locatie voor dagopvang en/of buitenschoolse opvang. Tijdens het onderzoek wordt gecontroleerd of de opvang voldoet aan de geldende eisen. Hierbij wordt onder andere beoordeeld of de medewerkers beschikken over een passend diploma en een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast wordt in de pedagogische praktijk geobserveerd en beoordeeld of de veiligheid en gezondheid van de kinderen is gewaarborgd. Een deel van de geregistreerde gastouders wordt bezocht om te beoordelen of de opvang veilig en verantwoord is.

In het voorjaar is de kinderopvang, in overeenstemming met de coronamaatregelen van de overheid, elf weken gesloten geweest. Een uitzondering is gemaakt voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep en voor kwetsbare kinderen. In die periode zijn er, volgens de landelijke maatregelen, geen

onderzoeken op de opvanglocaties uitgevoerd. De toezichthouder heeft telefonisch contact met de noodopvang onderhouden en zich op die manier een beeld gevormd van de situatie. Hieruit is niet gebleken dat aanvullend onderzoek nodig was.

Op het moment dat de kinderopvang weer open ging, is ook het toezicht op locatie hervat. Als gevolg van de coronapandemie en -maatregelen, zijn niet alle opvanglocaties in 2020 bezocht. In overleg met gemeenten heeft een prioritering plaatsgevonden, gebaseerd op de landelijke kaders en de inspectiegeschiedenis. Dit betekent dat er in bepaalde opvanglocaties meer toezicht is geweest en in andere minder. Daarnaast zijn gastouders, volgens afspraak met gemeenten, steekproefsgewijs gecontroleerd.

Programma GGD > Hygiëne en Inspectie

Calamiteitentoezicht Wmo

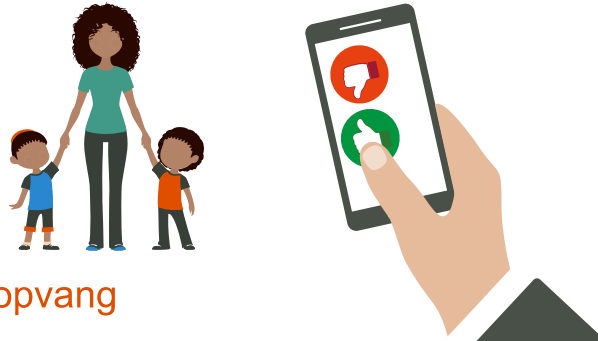
In opdracht van de 16 gemeenten voert de GGD het calamiteiten-toezicht Wmo uit, uitgezonderd het planmatige/ proactieve toezicht op de kwaliteit. Een Wmo-dienstverlener dient een calamiteit of geweldsincident tussen cliënten, waarbij een client ernstig gewond raakt of overlijdt, te melden bij de GGD. Als er volgens wettelijke definitie, sprake is van een calamiteit of geweldsincident, dan wordt onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de ondersteuning. De toezichthouder van de GGD kan maatregelen adviseren om herhaling te voorkomen en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren.

Geen calamiteiten tijdens lockdown

In 2020 heeft de GGD 12 meldingen ontvangen waarvan er 5 zijn onderzocht. De overige 7 meldingen bleken geen calamiteit volgens de wettelijke definitie. Daarnaast heeft de toezichthouder 13 onderzoeken uitgevoerd naar de implementatie van verbetermaatregelen. Opmerkelijk is dat gedurende de lockdown geen calamiteiten zijn gemeld. In die periode heeft de GGD het toezicht onverminderd voortgezet, zowel fysiek op de locatie als digitaal.

De toezichthouder van de GGD informeert de gemeente over ieder traject dat naar aanleiding van een melding wordt gestart. Waar nodig volgt overleg. Ook wordt de gemeente schriftelijk geïnformeerd over de resultaten van het onderzoek, de door de dienstverlener te implementeren verbetermaatregelen, inclusief conclusie en advies. Een advies kan inhouden dat nader onderzoek naar de implementatie van de verbetermaatregelen is aangewezen.

Hygiëne en inspectie in beeld

Toezicht kinderopvang

Onderzoek voor registratie	Jaarlijks onderzoek	Nader onderzoek / incidenteel onderzoek
Kinderdagverblijf Gastouderbureau Buitenschoolse opvang 31	Kinderdagverblijf Gastouderbureau Buitenschoolse opvang 224	Kinderdagverblijf Gastouderbureau Buitenschoolse opvang 53
Gastouder 115	Gastouder 104	Gastouder 8

Controle asielzoekerscentra

Controle seksbedrijven

Vergunningverleningen

30 Voor tattoo- en piercingstudio's 	35 Voor schoonheidssalon met permanente make-up
---	---

Toezicht Wmo

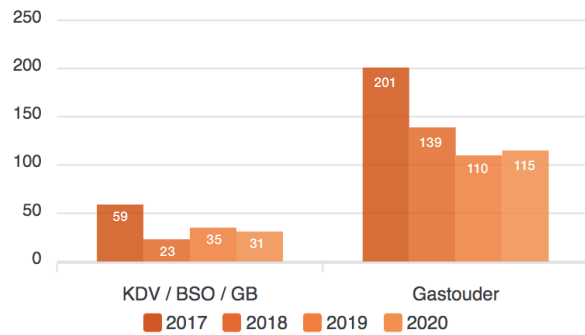

Programma GGD > Hygiëne en Inspectie

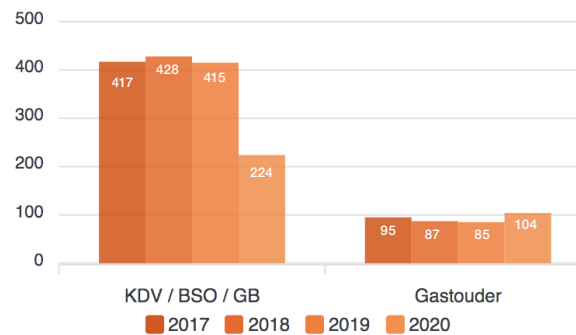
Trends

Toezicht kinderopvang: onderzoek voor registratie (aantal per jaar)

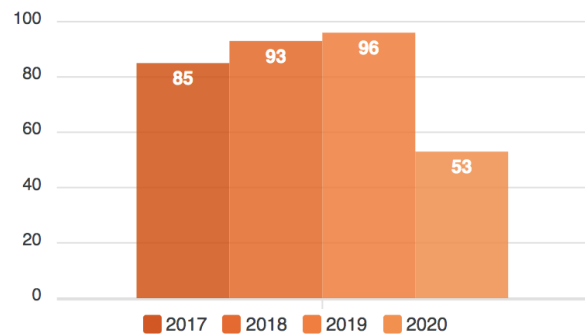
KDV: Kinderdagverblijf
BSO: Buitenschoolse opvang
GB: Gastouderbureau

Kinderopvang: jaarlijks onderzoek (aantal per jaar)

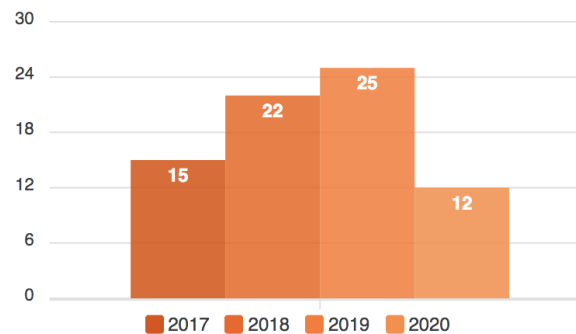

KDV: Kinderdagverblijf
BSO: Buitenschoolse opvang
GB: Gastouderbureau

Kinderopvang: nader onderzoek / incidenteel onderzoek (aantal per jaar)

Gemelde calamiteiten Wmo (aantal per jaar)

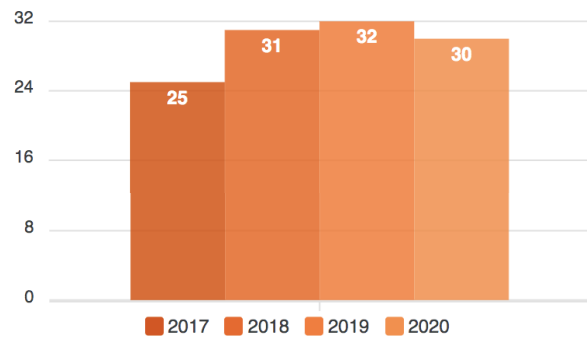

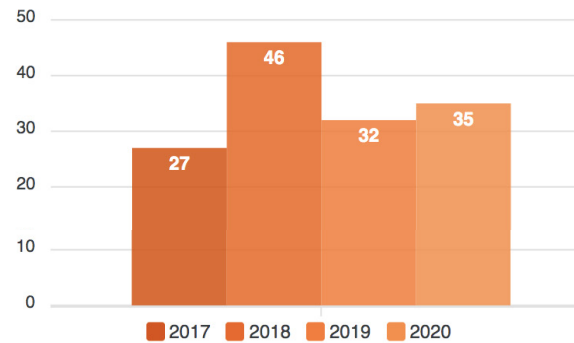
Programma GGD > Hygiëne en Inspectie

Trends

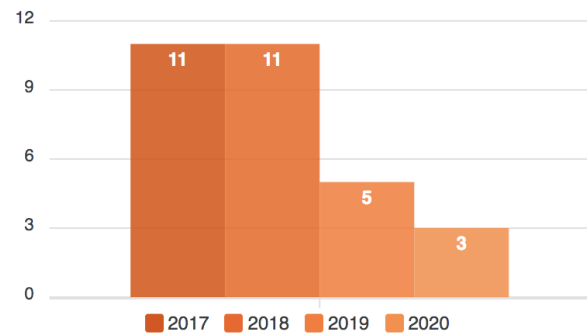
Vergunningverlening tatoos & piercing (aantal per jaar)

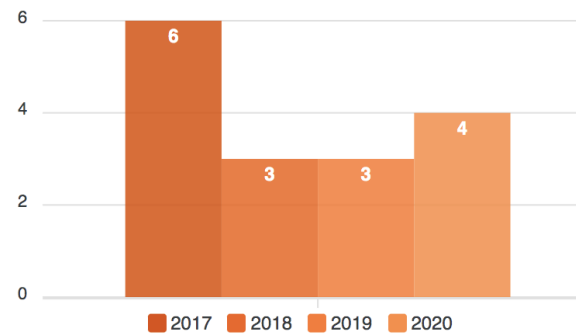
Vergunningverlening permanente make up (aantal per jaar)

Controle seksbedrijven (aantal per jaar)

Controle asielzoekerscentra (aantal per jaar)

Programma GGD > Medische milieukunde

Ventilatie en Corona

Het specialisme Medische milieukunde houdt zich bezig met de interactie tussen milieufactoren en gezondheid. De professionals worden steeds vaker benaderd en de vraagstukken worden complexer. Het belangrijkste doel van de medische milieukunde (MMK) is het beschermen en bevorderen van de gezondheid van burgers door risico's naar aanleiding van milieufactoren te beperken en positieve omgevingsfactoren te stimuleren.

Het team Medische milieukunde heeft in 2020 veel vragen over corona ontvangen. Vooral scholen vroegen om advies over de verspreiding van het virus in relatie tot ventilatie. Om verspreiding van ziekteverwekkers die luchtweginfecties veroorzaken te voorkomen is voldoende luchtverversing noodzakelijk. Er was eerder veel onduidelijkheid over de rol van grote druppels (aerosolen) bij de verspreiding van het virus. Samen met het RIVM en collega's uit andere regio's, is een handelingsperspectief en passend advies ontwikkeld. De GGD heeft in 2020 meerdere scholen en organisaties of burgers geholpen om de ventilatie te optimaliseren.

Programma GGD > Medische Milieukunde

Luchtkwaliteit en gezondheid

De luchtkwaliteit in Nederland is een beter dan dertig jaar geleden. Toch ademen we nog elke dag vervuilde lucht in die ziekten zoals longklachten, hart- en vaatziekten, longkanker en zelfs de dood tot gevolg kan hebben. Ook in 2020 heeft de GGD hierover vragen van gemeenten en burgers ontvangen, bijvoorbeeld over overlast door kerosinegeur of houtrook en de effecten hiervan op de gezondheid. Verder heeft de GGD een gemeente geadviseerd over de plannen om een woon-zorgcentrum te bouwen vlak bij een drukke weg. In afstemming met de RUD Zuid-Limburg is een andere gemeente geadviseerd over mogelijkheden om de lokale luchtkwaliteit te meten.

Om de nodige capaciteit en kwaliteit in de bezetting te kunnen waarborgen zijn in 2020 extra middelen beschikbaar gesteld en ingezet. Dit was nodig om aan de diversiteit van adviesaanvragen en MMK-thema's te kunnen voldoen.

Medische Mileukunde in beeld

174

Vragen van burgers en professionals

78

Vragen over binnenmilieu

96

Vragen over buitenmilieu en overige vragen

Adviezen

81

Adviezen aan gemeenten, scholen en andere professionals

28

Over ongevallen met gevaarlijke stoffen

54

Huisbezoeken over gezond wonen

53

Overige adviezen, waarvan:
13 adviezen over Covid-19 en ventilatie
16 adviezen aan gemeenten
24 overige

Projecten

RuimteGIDS

Samen werken aan een gezonde leefomgeving

Omgevingswet

Binnenmilieu huurwoningen

Met Samenwerkende huurdersorganisatie ZoWonen

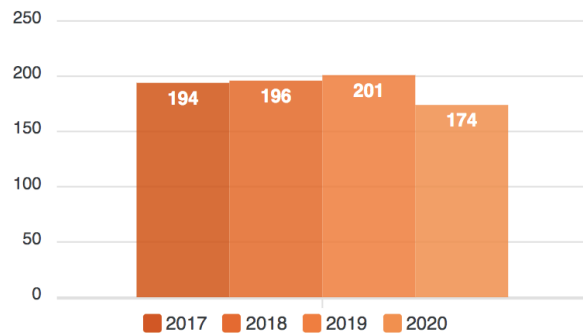

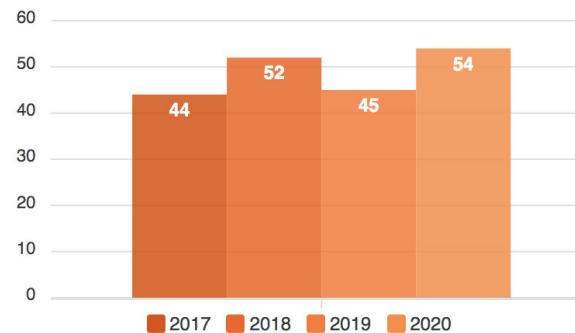
Programma GGD > Medische Milieukunde

Trends

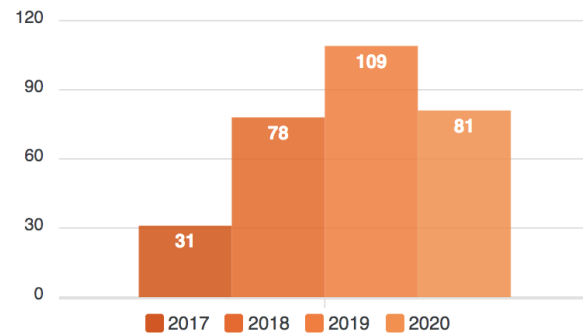
Vragen van burgers en professionals (aantal per jaar)

Huisbezoek met advies over gezond wonen (aantal per jaar)

Adviezen/ vragen onderzoek t.b.v. gemeenten, scholen en andere professionals (aantal per jaar)

Programma GGD > Publieke gezondheid

Gezonde kinderen en jongeren

GGD Zuid Limburg zet zich in voor gezonde ontmoetingsplekken voor kinderen en jongeren. Een gezonde leefomgeving waarin gezond eten, niet roken en meer bewegen de makkelijke keuze is. Door middel van goede preventieve programma's werkt de GGD aan een gezonde psychosociale ontwikkeling van het kind. Deze programma's dragen bij aan de ambities uit het regionale gezondheidsbeleid '[Zuid springt eruit](#)' waarmee gemeenten een trendbreuk willen bereiken in de gezondheidsachterstanden in Zuid-Limburg.

JOGG

Het JOGG-programma is één aanpak om de leefomgeving van jongeren en kinderen gezonder te maken. [JOGG](#) staat voor 'Jongeren Op Gezond Gewicht'. De GGD werkt in dit programma samen met ouders, scholen, kinderopvang, sportverenigingen, bedrijven, overheden en zorgverleners. Alle Zuid-Limburgse gemeenten hebben inmiddels de JOGG-aanpak omarmd. Tien JOGG-regisseurs, waarvan er zes werkzaam zijn bij de GGD Zuid Limburg, ondersteunen gemeenten om meer afstemming in de JOGG-aanpak te creëren en van elkaar te leren. De GGD Zuid Limburg heeft hiervoor een JOGG-regiocoördinator aangesteld.

Gezonde Scholen en de Gezonde Basisschool van de Toekomst

De programma's 'Gezonde Basisschool voor de Toekomst' (GBT) en de 'Gezonde school-aanpak' liggen in elkaars verlengde en versterken elkaar. Met het 'programma Gezonde School' werkt de school met een stappenplan aan verschillende gezondheidsthema's, met ondersteuning van de GGD.

In 2020 is het aantal scholen in Zuid-Limburg met een Vignet Gezonde School gestegen van 76 naar 86.

De '[Gezonde Basisschool van de Toekomst](#)' is een intensief programma met naast voldoende onderwijs ook aandacht voor sport, beweging, ontspanning, cultuur, gezonde leefstijl en een gezonde lunch op school. Het streven was om in het schooljaar 2020/ 2021 op minimaal tien scholen te starten met het traject om Gezonde Basisschool van de Toekomst te worden. Inmiddels zijn 11 scholen met de voorbereidingen aan de slag.

In 2020 heeft de GGD een GBT-coördinator aangesteld die scholen begeleidt om met gezondheid aan de slag te gaan. Scholen kunnen meteen op weg naar een GBT of via de Gezonde School-aanpak. De GBT-coördinator werkt samen met kwartiermakers vanuit de Provincie Limburg.

Programma GGD > Publieke gezondheid

Inventarisatie gezondheidsbeleid kinderopvang

In 2020 heeft de GGD Zuid Limburg geïnventariseerd wat de kinderopvang in Zuid-Limburg al doet rondom de gezondheid van kinderen tussen 0-4 jaar. Aan het onderzoek deden 123 kinderopvanglocaties (kinderdagverblijven, peuteropvang) en negen overkoepelende kinderopvangorganisaties mee. 86 gastouders, zeven gastouderbureaus en de JOGG-regisseurs hebben de vragenlijst ingevuld.

De conclusies zijn verwerkt in een rapportage en factsheet die in kwartaal een 2021 worden opgeleverd.

Veel kinderopvanglocaties zijn al goed aan de slag met gezondheid. Toch is er ook behoefte aan ondersteuning en wil men meer doen met de thema's bewegen en groen.

Programma GGD > Publieke gezondheid

Rookvrije generatie

Met Rookvrije Start en Rookvrije Kindomgeving worden kinderen beschermd tegen tabaksrook en de verleiding te gaan roken. Rookvrije Start richt zich op zorgprofessionals van zwangere vrouwen en ouders. Rookvrije Kindomgeving zet in op scholen, kinderopvang, sportverenigingen en speeltuinen. De GGD is met acht gemeenten (Gulpen-Wittem, Beekdaelen, Beek, Meerssen, Landgraaf, Voerendaal, Brunssum en Heerlen) in gesprek over een aanpak op maat voor een Rookvrije Generatie. Ook is Zuid-Limburg actief als Taskforce Rookvrije Start die wordt begeleid door het Trimbos-instituut. In december 2020 heeft een eerste bijeenkomst van de regionale Taskforce Rookvrije Start plaatsgevonden.

In 2020 stimuleerde de GGD, via organisaties waar zij mee samenwerkt, meerdere rookvrije omgevingen. Deze zijn zichtbaar op de [landkaart 'rookvrije omgevingen'](#).

Er is een subsidie voor Rookvrije Kindomgeving aangevraagd en ontvangen. De GGD voert gesprekken met het VISTA-college (MBO) over een aanbod voor medewerkers en studenten die willen stoppen met roken.

Programma GGD > Publieke gezondheid

Ketenaanpak Overgewicht

Binnen de Ketenaanpak Overgewicht worden kinderen en gezinnen langdurig ondersteunt door een centrale zorgverlener en kinderleefstijlcoach. In 2020 is het gelukt om in de provincie Limburg met een brede, domeinoverstijgende (sociaal en medisch) aanpak te starten. Kinderen en gezinnen die problemen ervaren op het gebied van een gezonde(re) leefstijl ontvangen daarbij ondersteuning op maat. Met deze netwerkaanpak zorgen we in Limburg samen voor een langdurige gedragsverandering én gezondere en gelukkigere kinderen. Voor de implementatie en borging van de Ketenaanpak Overgewicht is een regiocoördinator vanuit de GGD Zuid Limburg aangesteld.

Programma GGD > Publieke gezondheid

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen

In het najaar van 2020 heeft de GGD de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uitgevoerd. 85.000 Zuid-Limburgers zijn uitgenodigd om schriftelijk of digitaal een vragenlijst in te vullen over hun gezondheid, leefgewoonten en beleving van de woonomgeving. Er werden extra vragen gesteld over corona, zoals “heeft u corona gehad?” en “welke invloed heeft de coronacrisis op uw beweeggedrag, gevoelens van eenzaamheid en stress?”. Alle GGD'en in Nederland hebben dit grootschalige, vierjaarlijkse onderzoek, in samenspraak met het RIVM en CBS, op dezelfde wijze uitgevoerd. Hierdoor kunnen resultaten op landelijk, regionaal en gemeentelijk niveau worden vergeleken. In de zomer 2021 zijn de eerste resultaten beschikbaar op de [gezondheidsatlas Zuid-Limburg](#).

Programma GGD > Publieke gezondheid

GOR (Gezondheidsonderzoek na rampen)

Deze coronacrisis heeft gevolgen voor burgers in alle regio's. De GGD Zuid Limburg is daarom aangesloten bij het landelijke GOR-coronapanelonderzoek van het RIVM. Dit onderzoek loopt sinds april 2020. Vanuit Zuid-Limburg hebben enkele duizenden inwoners aan dit onderzoek meegedaan. Dit onderzoek geeft inzicht in het draagvlak voor de maatregelen, het welzijn van de burgers tijdens de coronacrisis, hun gedrag en hoe ze de gedragsmaatregelen volhouden. Over [de resultaten](#) van dit onderzoek heeft de GGD inmiddels drie keer gerapporteerd.

In de kerngroep van het proces 'Psychosociale Hulpverlening' is besproken welke acties vanuit het maatschappelijk werk ondernomen moeten worden richting de burgers. Via de [website van de GGD](#) zien burgers waar ze voor informatie en hulp terecht kunnen.

Publieke gezondheid in beeld

De gezonde school

<p>8 Adviseurs</p>	<p>73 Scholen basisonderwijs met vignet gezonde school</p>	<p>13 Scholen voortgezet onderwijs met vignet gezonde school</p>
<p>11 Gezonde Basisscholen van de Toekomst</p>	<p>30 Kinderopvang-locaties met coaches gezonde kinderopvang</p>	

Jongeren op gezond gewicht (JOGG)

<p>16 JOGG gemeenten</p>	<p>10 Gemeenten met GGD als JOGG regisseur</p>	<p>Top 3 thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drink water • Groente / fruit eten • Gratis bewegen, gewoon doen!
---------------------------------	---	--

Deelname Nationaal Schoolontbijt

	<p>47 Kinderopvang locaties</p>
<p>67 Scholen basis-onderwijs</p>	<p>8 Scholen voortgezet onderwijs</p>

Gezonde kantine

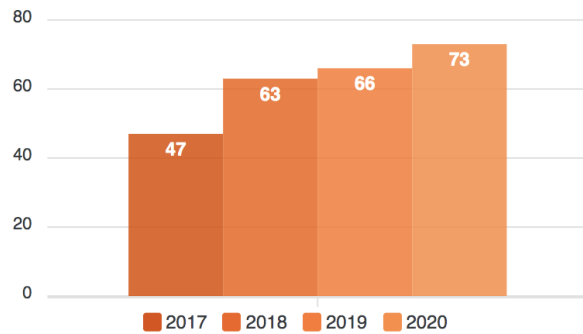
<p>8 Scholen voortgezet onderwijs</p>	
<p>8</p>	<p>6 Gezonde sportkantines</p>

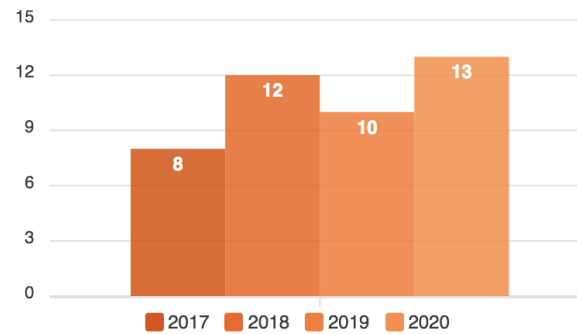
Programma GGD > Publieke gezondheid

Trends

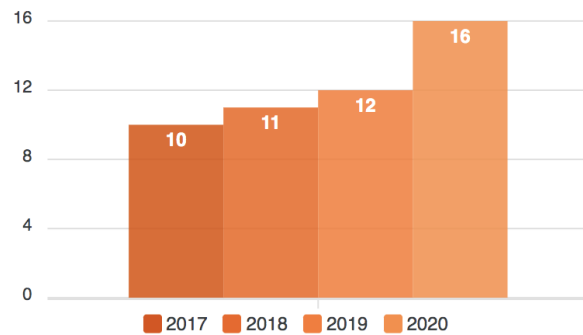
Gezonde School Basisonderwijs (BO)

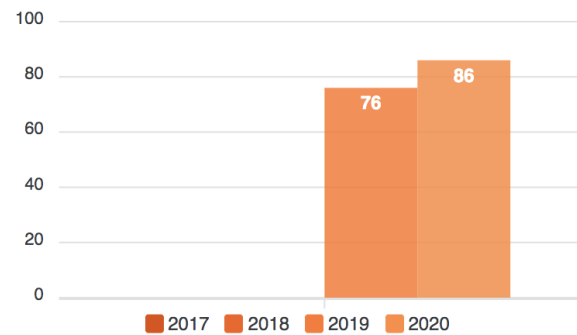
Gezonde School Voortgezet onderwijs (VO)

JOGG Gemeenten

Aantal scholen in Zuid-Limburg met een Vignet Gezonde School

Cijfers vanaf 2019

Programma GGD > Sociaal medische advisering

Adviezen en samenwerkingsovereenkomst

Ook de werkzaamheden van het team Sociaal Medische Advisering (SMA) zijn in 2020 beïnvloed door COVID-19. Ondanks dat mensen niet naar het spreekuur durfden te komen of vanwege klachten niet mochten komen werden er toch 2459 adviezen gegeven.

De adviesteams werkten in 2020 voor een groot deel telefonisch, in plaats van fysiek bij gemeenten. Een daling in het aantal casusbesprekingen laat zien dat het moeilijk was voor het adviesteam om elkaar te vinden en af te stemmen. Datzelfde geldt voor de consultants van gemeenten die cliënten telefonisch in plaats van fysiek te woord moesten staan.

Samenwerkingsovereenkomst

In 2020 is met gemeenten uit de Westelijke Mijnstreek een samenwerkingsovereenkomst afgesloten voor de dienstverlening 2021 en verder. Sindsdien ontvangt de GGD de gemeentelijke bijdrage niet meer per verrichting, maar op basis van de werkelijke inzet van de arts. Naast een vermindering van administratieve lasten voor gemeenten en de GGD, wordt de inzet van de SMA-arts voor gemeenten hiermee flexibeler.

Programma GGD > Sociaal medische advisering

Veilige overdracht clientgegevens

In 2020 is via aanbesteding een nieuw softwarepakket aangekocht dat in 2021 zal worden geïmplementeerd. De consultants van gemeenten krijgen toegang tot het digitale systeem en dashboard. Hiermee kunnen ze de status van aanvragen bij de GGD te allen tijde opvolgen en ook zelf adviezen ophalen. Naast een afname van administratieve lasten, komt dit de veilige overdracht van digitale clientgegevens ten goede.

Sociaal medische advisering in beeld

2.459
Adviezen

1.211
Wmo-advies

571
Gehandicapten
parkeerkaart

20
Bijzondere bijstand

552
Participatiewet

Bespreking in Medisch Advies Team

105
Leerlingvervoer
en leerplicht

105
Leerlingvervoer
en leerplicht

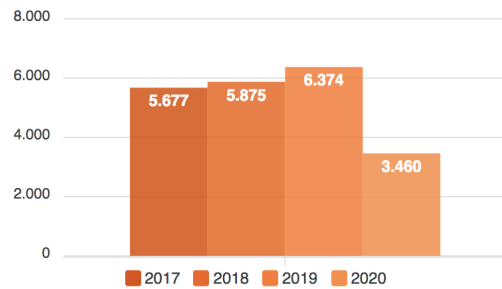
3.460

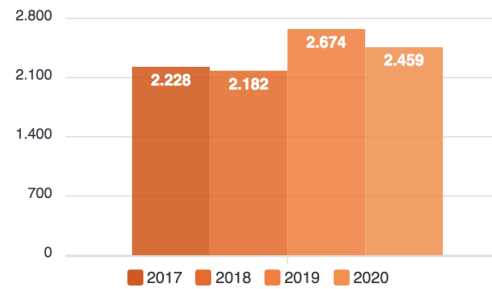
Programma GGD > Sociaal medische advisering

Trends

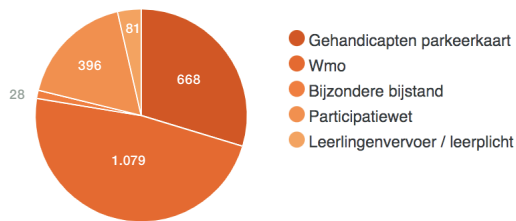
Casusbespreking in medisch adviesteam (aantal per jaar)

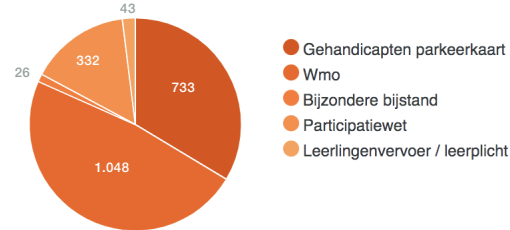
Adviezen totaal (aantal per jaar)

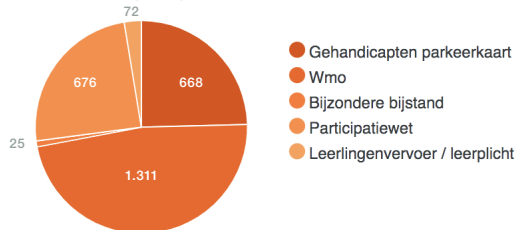
Soort advies (2017)

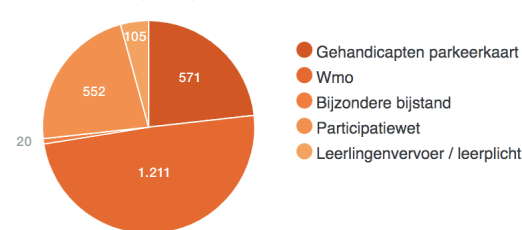
Soort advies (2018)

Soort advies (2019)

Soort advies (2020)

Programma GGD > Openbare geestelijke gezondheidszorg

Wijk-GGD'er tijdens corona

Als gevolg van de coronamaatregelen heeft het vangnetteam in 2020 minder mensen thuis bezocht. Telefonisch contact was een redelijk alternatief. Kenmerkend voor het vangnetwerk is echter het persoonlijke contact in de vertrouwde omgeving van de cliënt. Veel contacten vonden daarom plaats op een bankje in het park, bij mensen in de tuin of door middel van een wandeling. Indien noodzakelijk werd de cliënt alsnog thuis bezocht. Zo lukte het om de soms moeizaam tot stand gekomen contacten te onderhouden. Ook voor nieuwe meldingen en advies- en consultatievragen was het Vangnet in 2020 in coronatijd bereikbaar.

Voor ketenpartners is het eveneens een uitdaging om tijdens corona contact te houden met deze kwetsbare zorgmijders. Het vangnet is daarom regelmatig gevraagd naar creatieve oplossingen. In maart en in mei 2020 heeft het vangnetteam een nieuwsbrief uitgebracht over de dienstverlening van het Vangnet en de Wijk-GGD'er tijdens corona. Daarna is het aantal adviesvragen met 45 procent toegenomen.

De wijk-GGD'er en straatpsychiater

In 2020 zijn de Wijk-GGD'er en straatpsychiater, die in 2019 in Maastricht-Heuvelland hun intrede deden, intensief met wijk-agenten op pad geweest.

In hun rol als verbindingsofficier detecteren zij zorgwekkende signalen en zoeken naar mogelijke oplossingen. Door inzet van de wijk-GGD'er is het aantal consultvragen gestegen, en het aantal meldingen gedaald. Dat betekent dat de casussen die daadwerkelijk worden opgepakt door de vangnetmedewerker complexer worden en ook meer tijd vragen. Zowel de Wijk-GGD'er als de straatpsychiater zijn onderdeel van het Plan van aanpak 'Personen met Verward Gedrag Maastricht-Heuvelland'. De contacten met de GGZ en de huisartsen verlopen hierdoor soepel. Hierdoor worden gedwongen opnames soms voorkomen en verloopt het proces bij een zorgmachtiging beter en sneller.

In het begin van de coronapandemie bezochten zorginstellingen cliënten alleen in zeer acute situaties thuis. Daarom stagneerde de doorverwijzing in die periode regelmatig. Vooral in de eerste lockdown zorgden daklozen die overdag nergens terecht konden, regelmatig voor overlast in openbare ruimten.

Programma GGD > Openbare geestelijke gezondheidszorg

Wet verplichte GGZ

Met ingang van 1 januari 2020 is de Wet verplichte GGZ (WvG-GZ) van kracht. Deze wet heeft betrekking op de uitvoering van gedwongen zorg in de geestelijke gezondheidszorg en vervangt de Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ).

De vangnetmedewerker heeft in principe geen rol in de uitvoering van deze wet. Maar hij probeert de cliënt bij een dreigende zorgmachtiging te motiveren om (bemoei)zorg in het vrijwillige kader te accepteren. De vangnetmedewerker kan ook betrokken worden bij een vooronderzoek in het kader van een zorgmachtiging. Soms vindt zorg ter overbrugging tot de zorgmachtiging plaats.

Openbare geestelijke gezondheidszorg in beeld

657

Meldingen in behandeling

284

Nieuwe meldingen
in behandeling

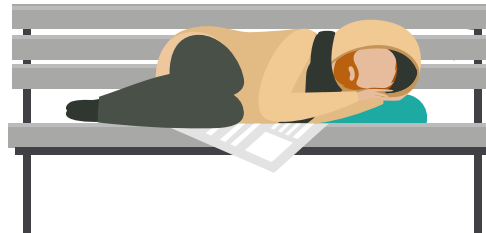
178

Meldingen uit
eerdere jaren
in behandeling

195

Advies en
consultatievragen

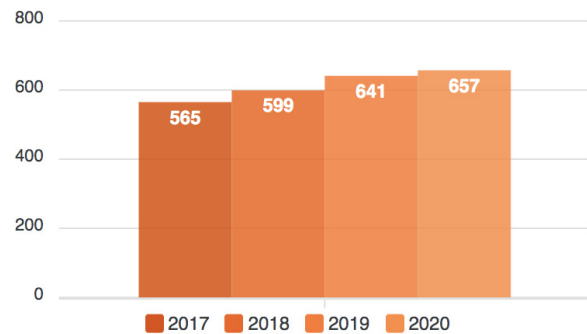

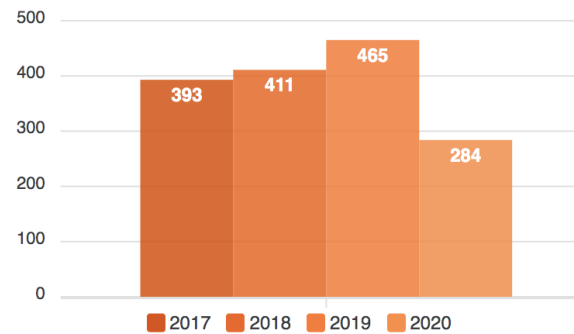
Programma GGD > Openbare geestelijke gezondheidszorg

Trends

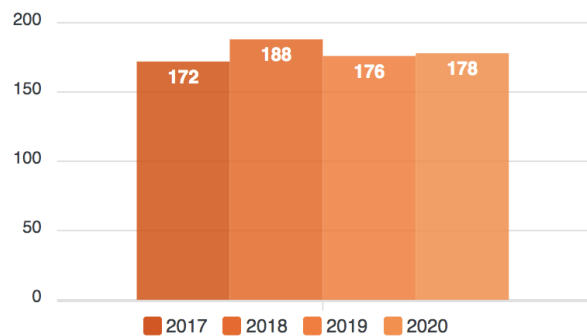
Totaal aantal meldingen in behandeling (aantal per jaar)

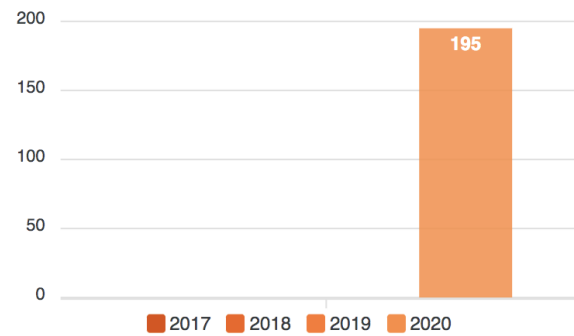
In behandeling: nieuwe meldingen (aantal per jaar)

In behandeling: meldingen uit eerdere jaren (aantal per jaar)

Advies & consultatievragen

Vanaf 2020 worden de nieuwe meldingen en advies & consultatievragen apart weergegeven.

Forensische dienst... een stille dienstverlening

De forensisch artsen van de GGD zorgen in opdracht van gemeenten voor lijkschouw en doen waar nodig onderzoek bij overlijden. In Nederland oordeelt de huisarts of behandelend specialist of er sprake is van een natuurlijke dood. Bij twijfel wordt de forensisch arts (gemeentelijke lijkschouwer) van de GGD ingeschakeld die de oorzaak en de wijze van overlijden probeert vast te stellen.

In 2020 hebben de forensisch artsen 480 lijkschouwen gedaan. De forensisch arts stelt een verklaring van overlijden op en rapporteert een vermoeden van onnatuurlijk overlijden aan het Openbaar Ministerie. Ook wanneer sprake is van een vermoedelijk strafbaar feit en nader onderzoek nodig is, wordt de forensisch arts ingeschakeld. De officier bepaalt op basis van het onderzoek of de overledene begraven of gecremeerd kan worden. Ook kan de forensisch arts zorgen voor een verklaring van uitstel van begraven, bijvoorbeeld als de overledene naar een ander land vervoerd moet worden.

De forensisch arts kan worden ingeschakeld bij euthanasie (300 keer in 2020) om te beoordelen of deze volgens protocol is uitgevoerd.

In Nederland is het verplicht om een forensisch arts te raadplegen als een kind jonger dan 19 jaar overlijdt. Er wordt dan een zogenoemde NODOK-melding gedaan: een melding Nader Onderzoek Doodsoorzaak Kinderen. In 2020 waren er 37 van deze meldingen. Als het overlijden van een minderjarige (< 19 jaar) onverwacht en onverklaard is, kan met toestemming van de ouders nader onderzoek naar de doodsoorzaak plaatsvinden. Het langs deze weg achterhalen van de doodsoorzaak kan bijdragen aan de rouwverwerking. Bij 2 van de 37 meldingen in 2020 heeft een dergelijke NODOK-procedure plaatsgevonden.

Programma GGD > Forensische geneeskunde

Forensische geneeskunde volop in ontwikkeling

Medische zorg aan arrestanten

In opdracht van politie en justitie draagt de GGD zorg voor de medische zorg aan arrestanten. Ook leveren forensisch artsen medische expertise voor onderzoek en rapportage in zaken als mishandeling, zedenzaken (CSG) en misdrijven. Op deze manier bieden zij ondersteuning aan het opsporingsapparaat (politie en justitie).

Forensische geneeskunde in beweging

Landelijk is de toekomst van de forensische geneeskunde al enkele jaren onderwerp van gesprek. Het forensisch medisch onderzoek wordt in de toekomst niet meer door de afzonderlijke GGD'en georganiseerd, maar krijgt een bovenregionale invulling. De medische arrestantenzorg wordt beschouwd als markttaak en wordt mogelijk in 2021 via aanbesteding gecontracteerd. Het jaar 2020 was opnieuw een jaar van wachten; er is landelijk nog weinig duidelijkheid over de toekomst.

Inmiddels is er onder leiding van GGD GHOR Nederland een visie op de Forensische Geneeskunde van de toekomst geformuleerd. Er is een governancestructuur ingericht en het aanbod van de forensische dienstverlening wordt meer en meer op politieregio georganiseerd. Er is in 2020 vooruitgang geboekt op tal van onderwerpen die de samenhang tussen politieregio's verbetert. Zo is er een landelijk registratiesysteem geïmplementeerd, waar

de GGD sinds mei 2020 op is aangesloten. Er is een éénduidig producten- en dienstverleningskader beschreven, en er is een onderzoek gestart naar een eenduidig landelijk kostprijsmodel voor de Forensische Geneeskunde.

Aan het einde van 2020 heeft de eerste lichter nieuwe forensisch artsen de vernieuwde opleiding van twee jaar afgerond. Dit is hard nodig omdat het personeelsbestand vergrijsd en hierdoor veel artsen hun dienstverband beëindigen. Omdat de huidige opleidingsplekken niet volledig bezet zijn, kan dit in de toekomst een continuïteitsprobleem opleveren. Ook daarom is een intensieve samenwerking tussen de Limburgse GGD'en noodzakelijk om een kwalitatief goede Forensische Geneeskunde in de provincie te kunnen blijven garanderen. Eind 2020 is door de directies van beide GGD'en opdracht gegeven om medio 2021 een samenwerkingsovereenkomst te sluiten.

In 2020 is het landelijke programma forensisch medische expertise (FMEK) verder uitgerold. COVID-19 heeft de implementatie vertraagd, maar er is inmiddels een landelijk handelingskader en implementatieplan FMEK voor Limburg. De regionaal coördinerend expert heeft ook een begroting (VWS) opgesteld voor verdere implementatie in 2021. Ketenpartners in Limburg zijn bij deze ontwikkeling betrokken.

Forensische geneeskunde in beeld

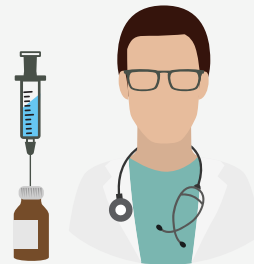
480

Lijkschouw

300

Euthanasie

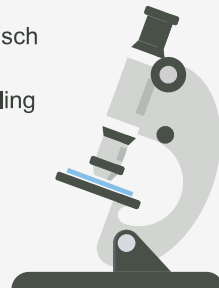
37

Nader onderzoek
doodsoorzaak
kinderen

2

Forensisch Medisch
Expertise bij
Kindermishandeling
(FMEK)

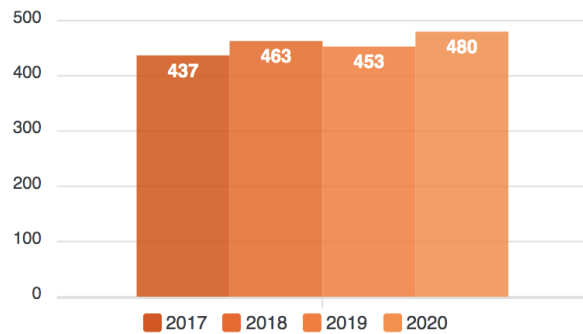

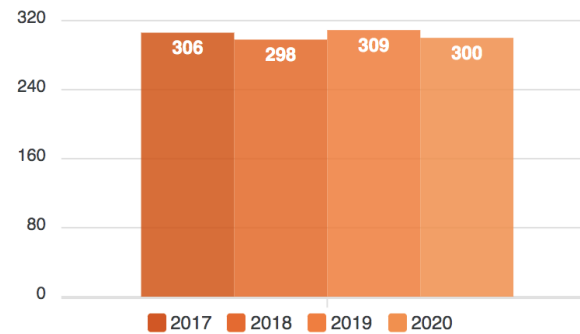
Programma GGD > Forensische geneeskunde

Trends

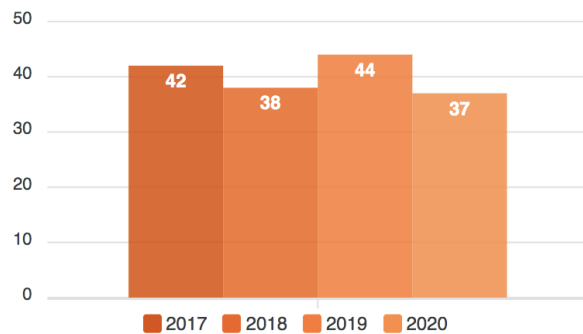
Lijkschouw (aantal per jaar)

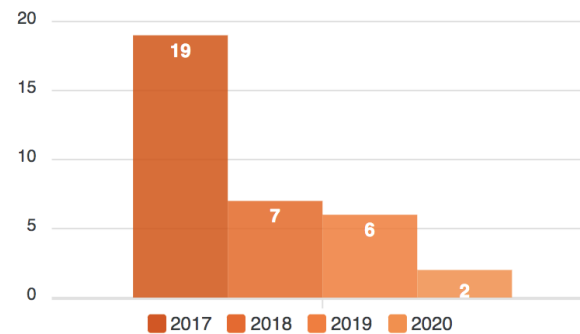
Euthanasie (aantal per jaar)

NODOK melding (aantal per jaar)

FMEK (aantal per jaar)

NODOK: Nader onderzoek doodsoorzaak kinderen

FMEK: Forensisch medische expertise kindermishandeling

Rekening baten en lasten 2020

GGD Zuid Limburg	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*
Opbrengsten		
Bijdrage gemeenten basispakket	6.341.902	6.316.350
Tarieven gemeenten plusproducten	2.063.246	2.635.000
Bijdrage gemeenten plusproducten	651.344	-
Bijdrage Rijk/Provincies	24.803.060	46.617.500
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	1.008.266	-
Overige bijdragen	4.420.694	1.047.515
Incidentele baten	-25.032	-
Totale opbrengsten	39.263.480	56.616.365
Exploitatiekosten		
Personeelskosten	15.798.757	23.203.948
Huisvestingskosten	1.829.687	1.415.500
Beheers- en administratiekosten	1.050.990	608.500
Kosten vervoermiddelen	42.629	-
Kosten automatisering	736.713	1.049.500
Kosten medische middelen	16.285.176	23.452.500
Kosten uitvoering van derden	132.520	144.000
Afschrijvingskosten	1.806	6.500
Rente en bankkosten	110.005	-
Incidentele lasten	2.965	-
Totale exploitatiekosten	35.991.248	49.880.448
Overhead	2.819.082	6.715.917
Resultaat voor vennootschapsbelasting	453.150	20.000
Vennootschapsbelasting	-29.659	-20.000
Mutaties in reserves gedurende het jaar	-	-
Nog te bestemmen resultaat	423.491	-

* Inclusief begrotingswijziging

JEUGDGEZONDHEIDSZORG

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) is het fundament voor een gezonde jeugd. Alle ouders en kinderen kunnen er terecht voor informatie en ondersteuning op het gebied van een gezonde, veilige ontwikkeling en positieve opvoeding. De JGZ heeft hierdoor als enige partij in de gezondheidszorg en het sociaal domein vrijwel alle kinderen in Nederland in beeld en weet of ze gezond opgroeien.

Met ingang van 1 januari 2020 heeft Zuid-Limburg één organisatie voor JGZ voor alle kinderen van 0-18 jaar en hun ouders. Het is de ambitie van één JGZ om de groep gezonde kinderen in Zuid-Limburg groter te laten zijn dan die nu is.

- **SAMENWERKING VERSNELD VAN DE GROND**
- **TRENDBREUKZAKEN**
- **VACCINATIE**
- **IN BEELD**
- **TRENDS**
- **FINANCIËN**

Programma Jeugdgezondheidszorg

Vivian Haine, afdelingshoofd JGZ

Samenwerking in de JGZ is versneld van de grond gekomen¹

'We hadden alle voorbereidingen getroffen: 2020 was voor ons het jaar waarin we echt van vier organisaties naar één Jeugdgezondheidszorg (JGZ) zouden gaan. Met een indrukwekkende lijst aan taken en ambities voor de drie subregio's Maastricht-Heuvelland, Parkstad en Westelijke Mijnstreek. 'We gaan er iets moois van maken', zeiden we tegen elkaar. En toen kwam COVID-19.

Een kwart van onze medewerkers werd ingezet voor crisiswerkzaamheden zoals het bemensen van de informatielijnen en bemonsteren. We moesten een deel van de JGZ-zorg afschalen en deels digitaal gaan werken. In de zomer zijn alle medewerkers, op een enkeling na, weer teruggekeerd naar het JGZ-werk. En we hebben extra medewerkers mogen aantrekken voor het wegwerken van achterstanden.

De veerkracht en vindingrijkheid van medewerkers zijn mij echt bijgebleven. Ze hebben de mouwen opgestroopt en elkaar geholpen. Ook al konden we elkaar minder vaak ontmoeten, de samenwerking is door de crisis juist versneld van de grond gekomen. Daarom hebben we onze ambities toch deels kunnen

waarmaken. Zo hebben we meerdere stappen gezet in de richting van één website en één telefoonnummer, zodat we als één JGZ bereikbaar zijn voor klanten. Later in 2021 zal dat voor heel Zuid-Limburg het geval zijn.

Verder ben ik blij verrast door het initiatief van een team in Beekdaelen om een team 0-12 jaar te vormen. De voorbereidingen zijn klaar en het team is nu gestart; Beek en Born volgen dit voorbeeld. En in Parkstad wordt zelfs geëxperimenteerd met een team 0-18 jaar. Het is mooi dat medewerkers dit soort kansen zien en grijpen. En de Kenniswerkplaats Jeugd heeft het levenslicht gezien, zodat onderzoek een vanzelfsprekend onderdeel van de JGZ kan worden.

Ook hebben we alle gemeenten bezocht om toe te lichten hoe het staat met de gezondheid van hun jeugd. Daarnaast hebben we met gemeenten in een intensief traject de JGZ van de toekomst kunnen bespreken om in 2021 samen tot een passende begroting 2022 te komen. Kortom, we hebben ondanks COVID-19 veel bereikt en daar ben ik heel trots op.'

Programma Jeugdgezondheidszorg

Trendbreukzaken

Binnen de [trendbreukbeweging](#) zijn in 2020 de programma's Voorzorg en Stevig Ouderschap in heel Zuid-Limburg uitgerold en er staan meer samenwerkingsprojecten in de steigers. Via een constructieve dialoog met de gemeenten is een start gemaakt met het verkennen van de mogelijkheden voor verdere uitvoering in de komende jaren.

Vaccinatie

Het is in 2020 gelukt om de kinkhoestvaccinatie in te voeren voor vrouwen die 22 weken zwanger zijn. Ook de geplande massavaccinaties zijn doorgedaan, onder bijzondere omstandigheden. Ondanks COVID-19 en met maar één priklocatie ter beschikking, was de opkomst goed. Van alle eenendertig organisaties in Nederland neemt GGD Zuid Limburg qua de opkomst de zesde plaats in.

De reguliere vaccinaties van de 0-4-jarigen zijn in 2020 eveneens onverminderd doorgedaan.

Jeugdgezondheidszorg in beeld

4.588

Geboortes

93.238

Kinderen in beeld

91.315

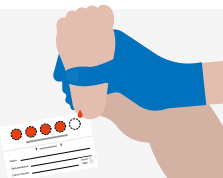
Kinderen in zorg bij JGZ
(incl. volwassen t/m 23 jaar
met speciale zorg)

89.862

Kinderen in zorg 0-18 jaar

4.215

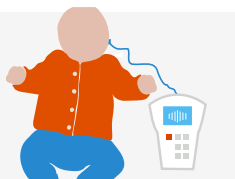
Baby 1e hielprik afgenomen*

* Aantal is niet gelijk aan geboortecijfer door incomplete data of doordat de hielprik.

4.333

Baby 1e gehoorschreefing afgenomen*

gehoorschreefing elders is afgenomen.

Vaccinatiegraad

Zuigelingen tot 2 jaar

DKTP

91,6%

Pneu

92,3%

Hib

92,8%

BMR

93,1%

HepB

91,5%

MenACWY

92,7%

Kind 4 jaar

DKTP

91,1%

Kind 9 jaar

DTP

90,9%

BMR

91,4%

Meisjes 12/13 jaar

HPV

53,1%

Kind 14 jaar

MenACWY

88,4%

Zwangeren

Maternale kinkhoest

3.519

Toelichting

DKTP: difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis

Hib: Haemophilus influenzae type b

HepB: hepatitis B

Pneu: pneumokokken

BMR: Bof, mazelen, rode hond

MenACWY: meningokokbacterie typen A, C, W en Y,

HPV: Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker.

Jeugdgezondheidszorg in beeld

Contactmomenten voor alle kinderen

0-1 jaar	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
Postnataal huisbezoek	4.493	4.473	99,55%	4.392	1,22%	0,45
4 wk	4.849	4.750	97,96%	4.187	10,87%	2,04%
8 wk	5.077	4.945	97,40%	4.140	14,75%	2,60%
3 mnd	5.352	5.194	97,05%	4.288	16,29%	2,95%
4 mnd*	2.657	2.556	96,20%	2.091	15,84%	3,80%
5 mnd*	2.266	2.187	96,51%	1.786	16,50%	3,49%
6 mnd*	2.973	2.885	97,04%	2.515	10,70%	2,96%
7,5 mnd**	885	860	97,18%	719	13,90%	2,82%
9 mnd	5.013	4.771	95,17%	3.864	16,24%	4,83%

1-2 jaar	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
11 mnd	5.874	5.532	94,18%	4.357	19,32%	5,81%
14 mnd	6.019	5.662	94,07%	4.407	20,44%	5,90%
18 mnd**	1.093	1.000	91,49%	740	20,77%	8,42%
2 jaar	3.097	2.835	91,54%	1.989	26,35%	8,40%

3-5 jaar	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
3 jaar	3.271	2.967	90,71%	2.019	27,67%	9,20%
3 jaar en 9 mnd	6.449	5.903	91,53%	4.138	26,86%	8,42%

5-6 jaar	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
	4.159	3.691	88,75%	2.463	27,7%	11,25%

10 jaar	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
	2.834	2.731	96,37%	2.512	4,48%	2,26%

Voorgezet Onderwijs	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
2e klas	3.655	32.731	96,37%	2.512	4,48%	2,26%

Op indicatie	Uitgenodigd	Bereikt ¹	Bereikt ² (%)	Verschenen	Niet verschenen met bericht (%)	Niet verschenen zonder bericht (%)
	22.668	19.825	87,46%	14.727	19,29%	12,41%

Toelichting

* Wijziging in beleid. Vanaf september 2020 vervallen CM (contactmoment) 4 en 6 maanden en is er alleen CM 5 maanden.

** Flexibel CM.

Bereikt¹: alle contactmomenten met de status verschenen, niet verschenen met bericht en niet verschenen geweigerd

Dit houdt in dat er 'contact' is gelegd met ouder/verzorger na uitnodigen.

Bereikt² in percentage: bereikt : uitgenodigd x 100%.

Extra contactmomenten (CM)

1.418

Huisbezoek op indicatie (0-4 jaar)

49

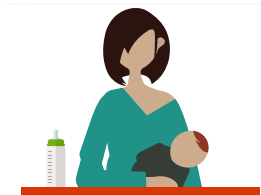
Prenataal huisbezoek op indicatie

3.156

Inlooppreekuur voor ouders met zuigeling

334

Inlooppreekuur voor ouders met peuter

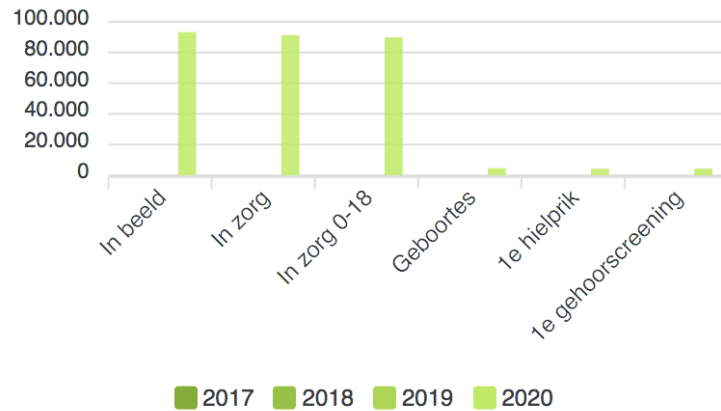

Programma Jeugdgezondheidszorg

Trends

Door een andere manier van dataverwerking in 2020 wijken de cijfers ten opzichte van voorgaande jaren af. Daarom zijn enkel de cijfers van 2020 hieronder in beeld gebracht.

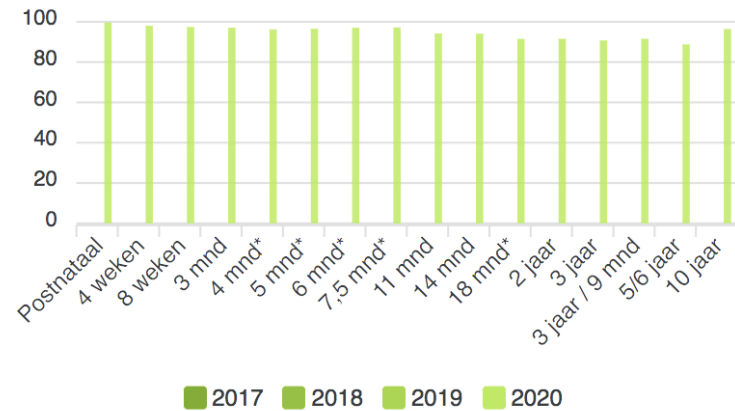
Aantal kinderen in Zuid Limburg

Cijfers vanaf 2020

In zorg bevat alle kinderen die begeleid worden door JGZ, inclusief volwassenen t/m 23 jaar die speciale zorg nodig hebben.

Contact momenten %

Cijfers vanaf 2020

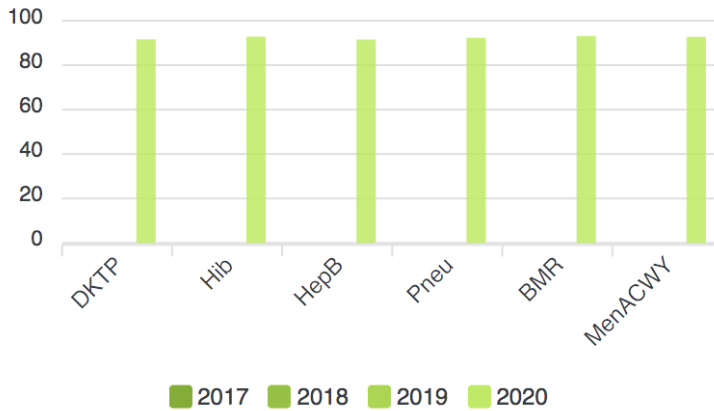
Postnataal huisbezoek

Programma Jeugdgezondheidszorg

Trends

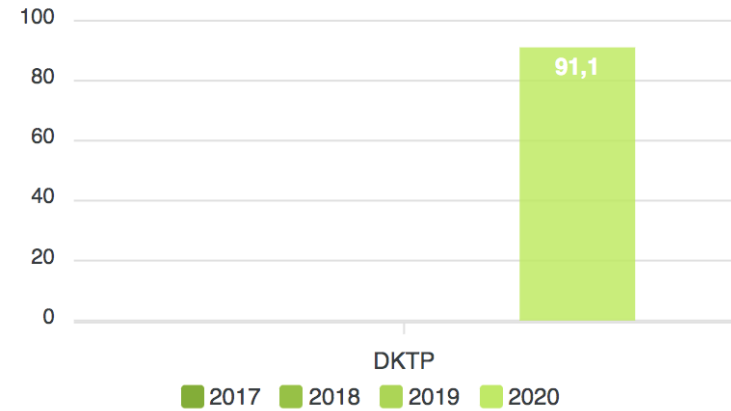
Vaccinatiegraad - Zuigelingen tot 2 jaar

Cijfers vanaf 2020

DKTP: difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis
Hib: Haemophilus influenzae type b
HepB: hepatitis B
Pneu: pneumokokken
BMR: Bof, mazelen, rode hond
MenACWY: meningokokbacterie typen A, C, W en Y.

Vaccinatiegraad- 4 jaar

Cijfers vanaf 2020

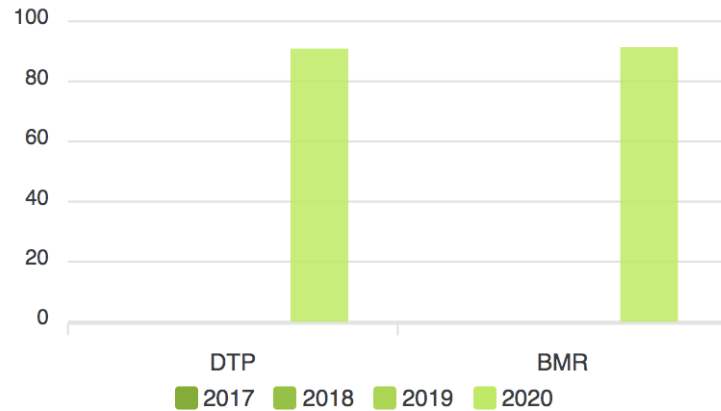
DKTP: difterie, kinkhoest, tetanus en poliomyelitis

Programma Jeugdgezondheidszorg

Trends

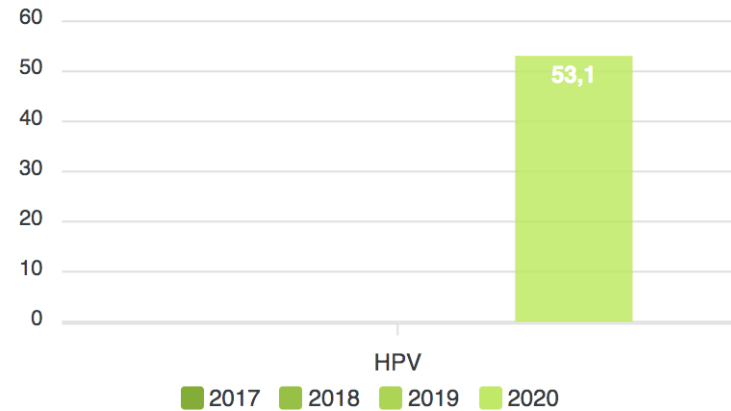
Vaccinatiegraad - 9 jaar

Cijfers vanaf 2020

DTP: difterie, tetanus en poliomyelitis
BMR: Bof, mazelen, rode hond

Vaccinatiegraad - 12/13 jaar (meisjes)

Cijfers vanaf 2020

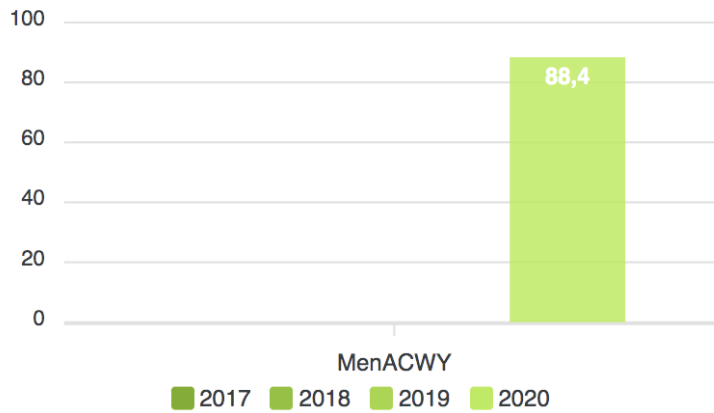
HPV: Vaccinatie tegen baarmoederhalskanker

Programma Jeugdgezondheidszorg

Trends

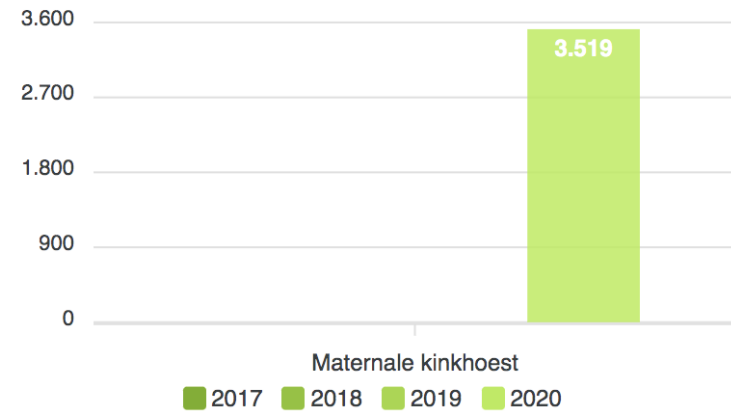
Vaccinatiegraad - 14 jaar

Cijfers vanaf 2020

MenACWY: meningokokbacterie typen A, C, W en Y.

Vaccinatiegraad- Maternale kinkhoest

Cijfers vanaf 2020

Aantal zwangeren gevaccineerd

Rekening baten en lasten 2020

Jeugdgezondheidszorg	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*
Opbrengsten		
Bijdrage gemeenten basispakket	14.503.541	14.479.375
Tarieven gemeenten plusproducten	900.748	900.740
Bijdrage gemeenten plusproducten	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	697.860	-
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	-	-
Overige bijdragen	999.989	1.669.917
Incidentele baten	50.993	-
Totale opbrengsten	17.153,131	17.050.032
Exploitatiekosten		
Personeelskosten	11.779.400	11.922.783
Huisvestingskosten	1.361.876	1.108.121
Beheers- en administratiekosten	-14.218	285.634
Kosten vervoermiddelen	-	-
Kosten automatisering	218.640	256.500
Kosten medische middelen	61.185	48.085
Kosten uitvoering van derden	2.583	1.500
Afschrijvingskosten	60.151	101.118
Rente en bankkosten	41.135	-
Incidentele lasten	1.015.788	-
Totale exploitatiekosten	14.526.540	13.723.741
Overhead	3.620.410	3.326.291
Resultaat voor vennootschapsbelasting	-993.819	-
Vennootschapsbelasting	-	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	-	-
Nog te bestemmen resultaat	-993.819	-

* Inclusief begrotingswijziging

ACUTE ZORG

Als elke seconde telt, rukken de ambulances met zwaailicht en sirene uit. Ook als een patiënt niet in levensgevaar is, maar wel dringend hulp nodig heeft, rijdt de ambulance er zo snel mogelijk naartoe. Daarnaast verzorgt de regionale ambulancevoorziening (RAV) vervoer op afspraak, bijvoorbeeld van ziekenhuis naar huis. De spin in het web van de ambulancezorg is de meldkamer. Hier coördineren de centralisten de ambulancezorg en hebben zij contact met melders, de ambulanceteams en andere zorgverleners.

De GHOR zorgt ervoor dat de opschaling van dagelijkse naar grootschalige geneeskundige hulpverlening soepel verloopt en adviseert over evenementen.

- **GOEDE SAMENWERKING IN ZUID-LIMBURG**
- **SAMENWERKING AMBULANCEZORG IN LIMBURG**
- **ZORGCOÖRDINATIE LIMBURG**
- **NIEUWE AMBULANCEPOST IN LANDGRAAF**
- **IN BEELD**
- **TRENDS**
- **FINANCIËN**

Programma Acute Zorg

Danny ten Berge, unithoofd GHOR

'De samenwerking verloopt enorm goed in Zuid-Limburg'

'Eind 2019 hebben we in Limburg twee weken lang in een grote provinciale ketenoefening een pandemie geoefend. Een paar maanden later brak er een echte pandemie uit.

Zeker in die eerste golf hebben we veel gehad aan de kennis die we kort daarvoor in de oefening hadden opgedaan. Hierbij waren heel veel 'witte partners' betrokken: alle ziekenhuizen, huisartsenposten, verpleeg- en verzorgingshuizen en beide GGD'en en GHOR'en in Limburg. Crisisplannen zijn tegen het licht gehouden en processen goed in kaart gebracht. Daarnaast hebben we meerdere scenario's geoefend, zoals de uitval van personeel en een tekort aan bedden. De belangrijkste les: een goede samenwerking is cruciaal.

Toen de echte crisis uitbrak waren de lijntjes kort en hebben we meteen een crisisstructuur opgezet. Elke dag komt er nieuwe informatie op je af en het is heel belangrijk dat je zo snel mogelijk een gedeeld beeld hebt van wat er aan de hand is.

Bestuurders van de zorginstellingen zitten in het bestuurlijke crisis- overleg, zelf ben ik voorzitter van het operationeel crisis-overleg en de schakel met het bestuurlijk overleg. Zo is snel duidelijk welke problemen zich aandienen en kunnen we onderling snel afstemmen hoe die op te lossen. Voor het tekort aan beschermingsmiddelen voor het zorgpersoneel hebben we in de eerste golf bijvoorbeeld een coördinatiecentrum opgezet, van waaruit we de distributie hebben geregeld. Ook hebben we projecten opgezet, waaronder een zorgdashboard met informatie voor het management. Mijn rol en die van het GHOR was en is coördineren, organiseren, informeren en partijen verbinden. Deze crisis dwingt ons om samen te werken en dat gaat enorm goed in Zuid-Limburg, iedereen helpt mee. Zowel in het zorg-netwerk als in de Veiligheidsregio, waarin politie, bevolkingszorg en brandweer vertegenwoordigd zijn. Zelf vind ik het mooi dat we als GHOR de partijen kunnen ondersteunen en met elkaar verbinden.'

Programma Acute Zorg

Samenwerking ambulancezorg in Limburg

De ambulancediensten in Limburg hebben in 2020 de mogelijkheden tot verdere samenwerking onderzocht. Dit onderzoek én de gesprekken met de toezichthoudende instanties, hebben een gemeenschappelijke deler opgeleverd. Samengaan biedt kwaliteitswinst in de patiëntenzorg, verkleint de kwetsbaarheden in de organisaties, biedt meer kansen voor het personeel en versterkt de positie in de acute zorgketen. Deze positieve effecten dragen uiteindelijk bij aan het blijven voorzien van tijdige, adequate, kwalitatief hoge acute hulpverlening en vervoer van patiënten. Er wordt al op diverse vlakken samengewerkt zoals bij de gemeenschappelijk meldkamer en bureau medische zaken. Samengaan is een logische vervolgstap.

Er is echter ook een aantal risico's en aandachtspunten benoemd. Zo komt naar voren dat regionale inbedding noodzakelijk blijft om de juiste zorg op de juiste plaats te kunnen leveren, medewerkers geven aan dat er cultuurverschillen zijn en er is behoefte aan duidelijkheid over de toekomst.

Alle onderzoeksresultaten geven voldoende vertrouwen en partijen hebben besloten om in 2021 verder richting te geven aan de samenwerking.

Programma Acute Zorg

Zorgcoördinatie Limburg

In het kader van de overheidsplannen om de uitdagingen en druk in de acute zorgketen beter te managen, heeft GGD Zuid Limburg in 2020 het initiatief genomen om in samenwerking met de Huisartsenpost Maastricht en het Netwerk acute zorg Limburg, het project 'Zorgcoördinatie Limburg' te starten. Het doel is een nieuw ontwerp voor regionaal passende zorgcoördinatie voor heel Limburg, rekening houdend met bestaande lokale en regionale verbindingen en initiatieven op dit vlak.

Een meer patiëntgerichte en toekomstbestendige samenwerking tussen de verschillende regionale partners in de acute zorgketen moet leiden tot betere afstemming van 'de juiste zorg door de juiste zorgverlener op de juiste plaats'.

Programma Acute Zorg

Nieuwe ambulancepost in Landgraaf

De ambulancedienst van de GGD Zuid Limburg voldoet, als een van de weinige ambulancediensten in Nederland, al jaren aan de wettelijke prestatienorm voor spoedeisende hulpverlening. Toch zijn er ook plekken waar de aanrijtijden structureel langer zijn. De oostelijke schil van Zuid-Limburg was zo'n gebied. De realisatie van de Buitenring Parkstad gaf de uitgelezen kans om die blinde vlek in het oosten aan te pakken.

Na een uitgebreide verkenning begin 2017, bleek Abdissenbosch, de optimale locatie voor een ambulancepost. Eind 2020 is het gebouw opgeleverd en in gebruik genomen. De eerste ervaringen zijn erg goed. De prestatiecijfers ambulancezorg in het oostelijk deel van Zuid-Limburg zijn, sinds de post in Abdissenbosch operationeel is, sterk verbeterd.

Met de missie van de GGD: 'De GGD Zuid Limburg beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van alle Zuid-Limburgers' zijn we er met trots in geslaagd om een 'gezond gebouw' neer te zetten. Er is uitsluitend gebruik gemaakt van natuurlijke materialen, de milieubelasting is minimaal, door volledige houtbouw is er sprake van een optimaal binnenklimaat en door de maximale isolatie blijft de energielast minimaal.

Regionale Ambulancevoorziening in beeld

Ambulanceritten (per jaar)

48.706
(± 133 per dag)

95,3%

A1 ritten
(binnen **15 minuten**
ter plekke)

37.705
(103 per dag)

Aantal
spoedritten

77%

Spoed-
vervoer

11.001
(± 30 per dag)

Aantal
besteld
vervoer

23%

Besteld
vervoer

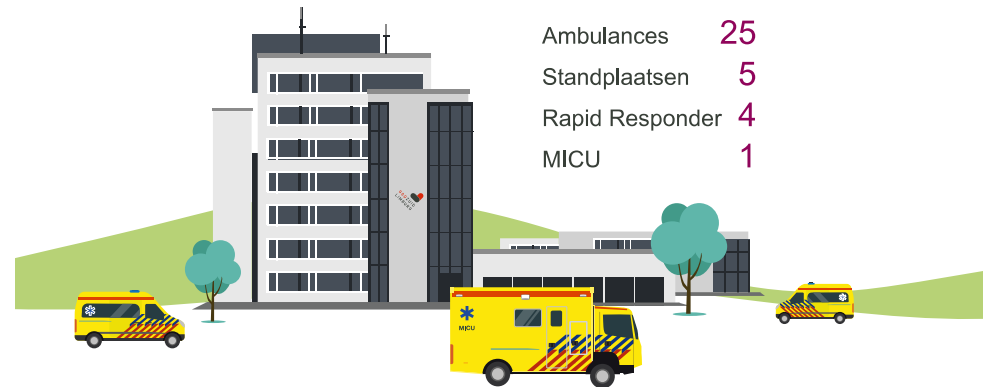

96,3%

A2 ritten
(binnen **30 minuten**
ter plekke)

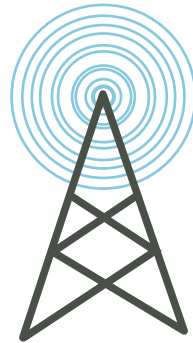
Ambulances	25
Standplaatsen	5
Rapid Responder	4
MICU	1

Toelichting

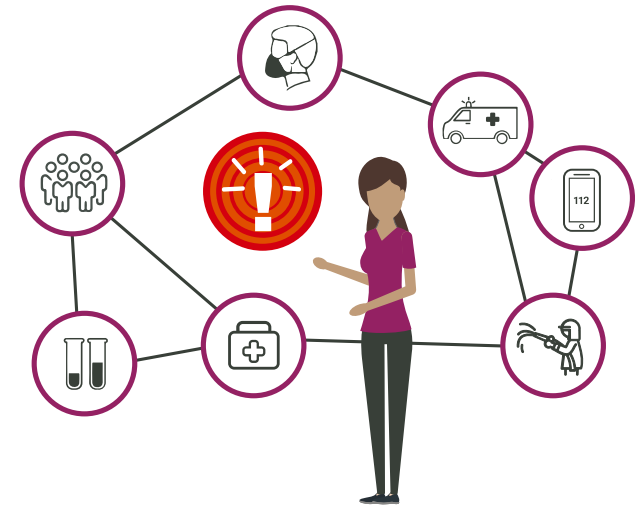
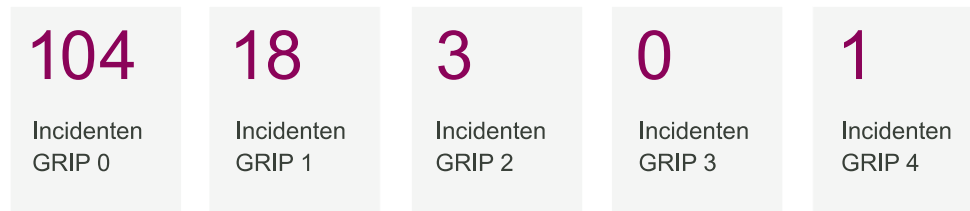
Rapid Responder: ambulance auto, MICU: Mobile Intensive Care Unit

Geneeskundige hulpverlening in beeld

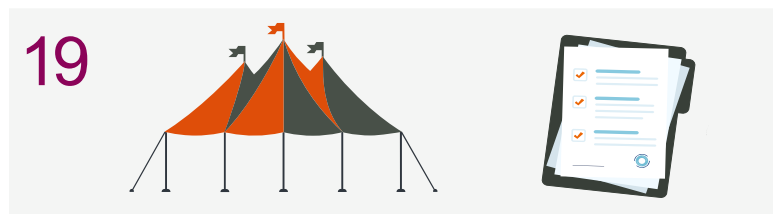

126
Incidenten

Incidenten op grip-niveau

Adviezen over B&C-evenementen

GRIP: Bij een groot, complex incident moeten de hulpverleners van de verschillende hulpverleningsdiensten vanuit hun dagelijkse werkzaamheden snel kunnen omschakelen naar één multidisciplinaire organisatie om het incident die de incidentbestrijding ter hand neemt. Om een dergelijke opschaling eenduidig te laten verlopen is de GRIP structuur ontwikkeld (GRIP 0 tot en met 4). Hoe ernstiger het incident en hoe meer hulpverleningsorganisaties en gemeenten betrokken zijn, des te hoger het GRIP niveau.

B&C-evenementen: evenementen met een hoger risico.

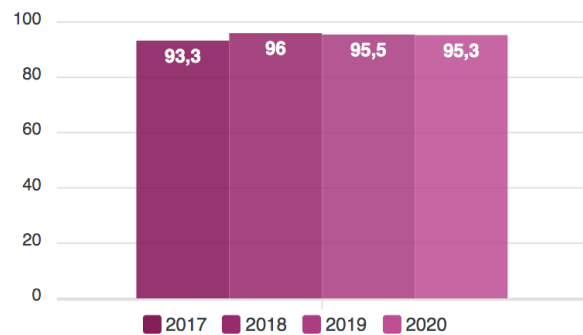

Programma Acute Zorg

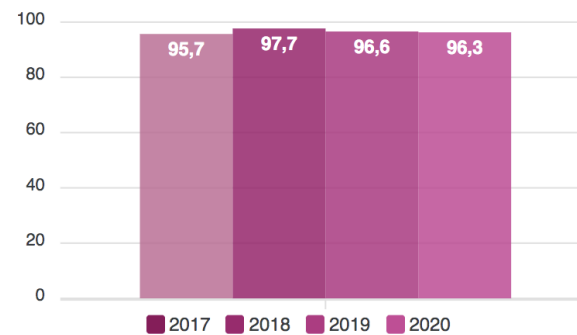
Trends

Door een andere manier van dataverwerking in 2020 wijken de cijfers ten opzichte van voorgaande jaren af.

Prestatienorm A1-rit (% binnen 15 minuten ter plekke)

Prestatienorm A2-rit (% binnen 30 minuten ter plekke)

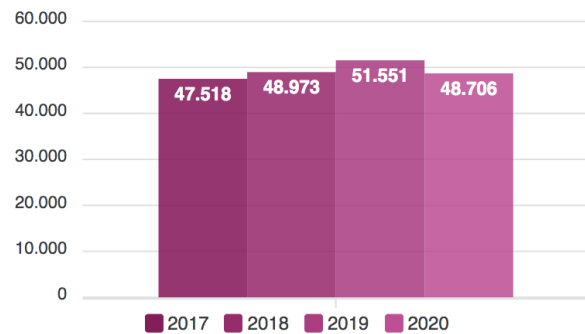

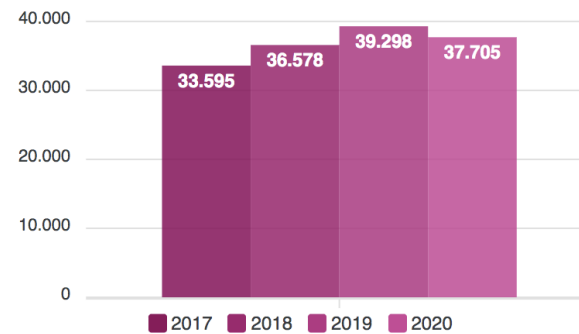
Programma Acute Zorg

Trends

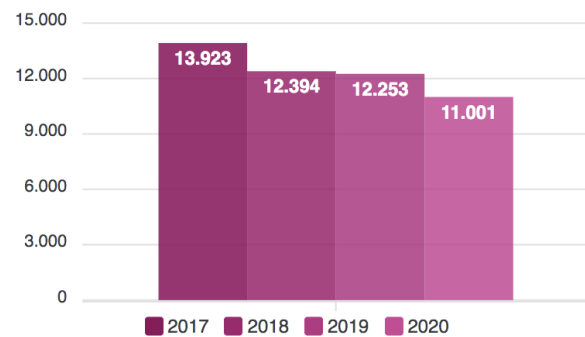
Totaal aantal ritten per jaar

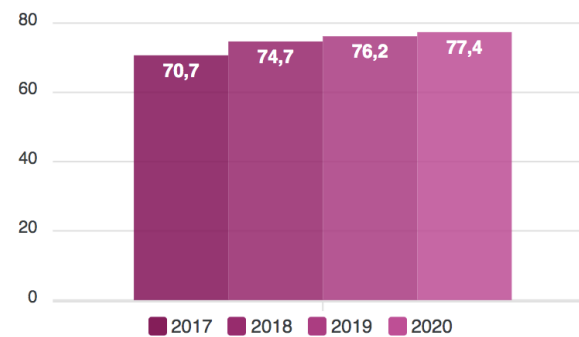
Aantal spoedritten per jaar

Aantal bestelde ritten per jaar

Percentage spoedritten van totaal

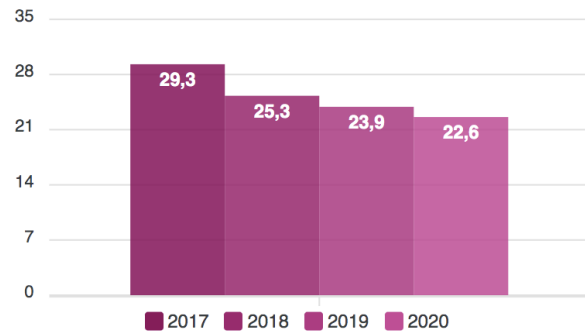

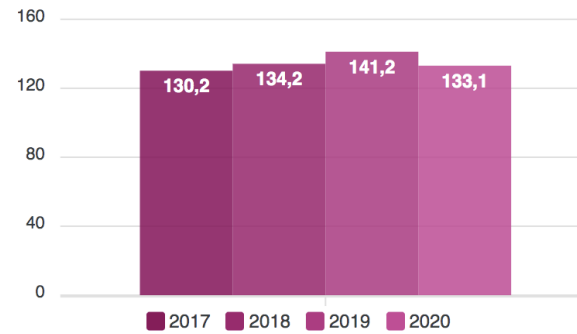
Programma Acute Zorg

Trends

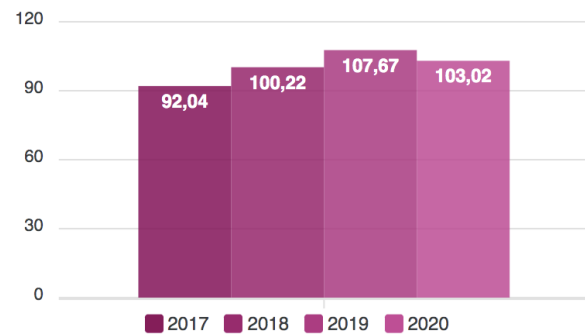
Percentage bestelde ritten van totaal

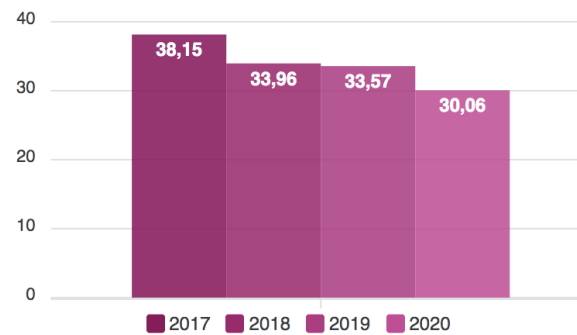
Gemiddeld aantal ritten per dag

Gemiddeld aantal spoedritten per dag

Gemiddeld aantal bestelde ritten per dag

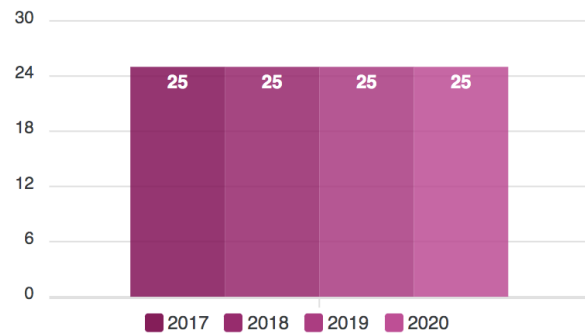

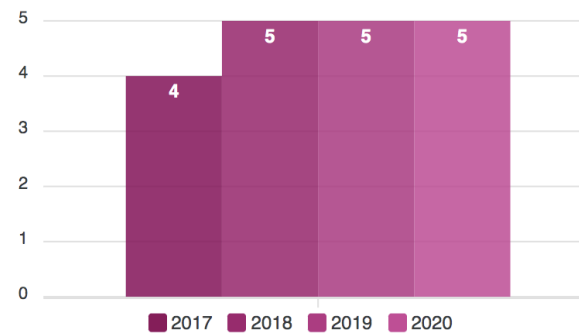
Programma Acute Zorg

Trends

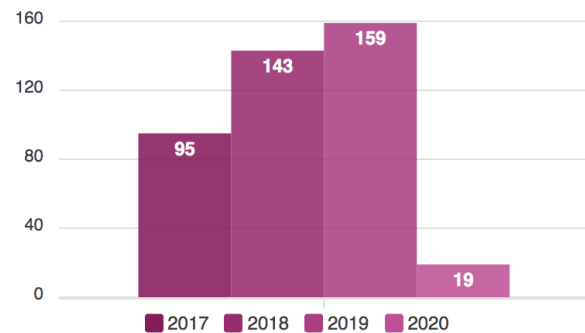
Aantal ambulances

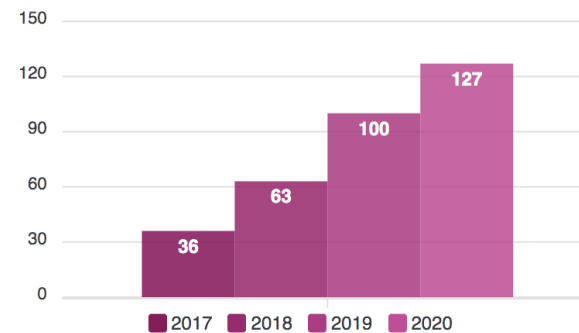
Aantal standplaatsen

Aantal maatwerkadvisen voor B- en C-evenementen

Totaal aantal GRIP-incidenten per jaar

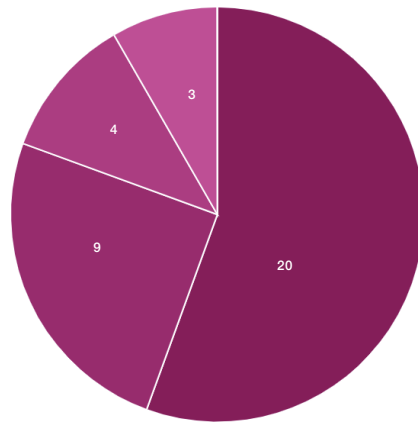

Programma Acute Zorg

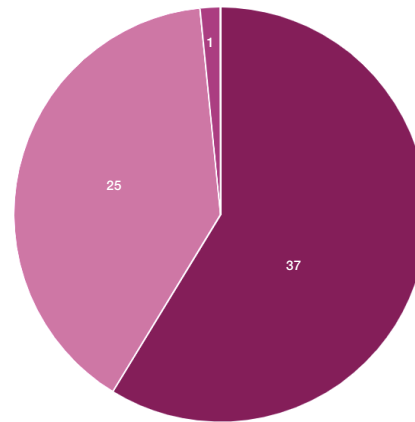
Trends

GRIP-incidenten per jaar (2017)

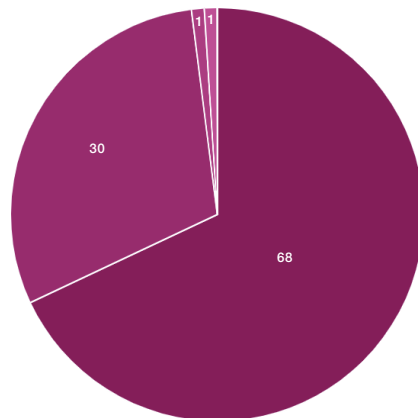
- GRIP 0
- GRIP 1
- GRIP 2
- GRIP 3
- GRIP 4

GRIP-incidenten per jaar (2018)

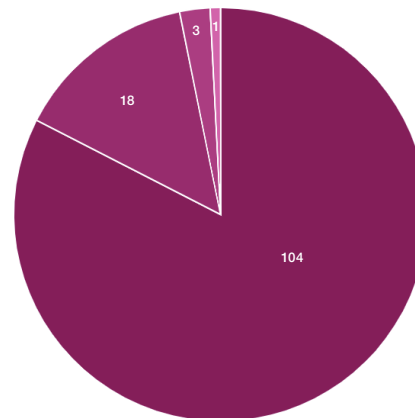
- GRIP 0
- GRIP 1
- GRIP 2
- GRIP 3
- GRIP 4

GRIP-incidenten per jaar (2019)

- GRIP 0
- GRIP 1
- GRIP 2
- GRIP 3
- GRIP 4

GRIP-incidenten per jaar (2020)

- GRIP 0
- GRIP 1
- GRIP 2
- GRIP 3
- GRIP 4

Rekening baten en lasten 2020

Acute Zorg	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*
Opbrengsten		
Bijdrage gemeenten basispakket	1.050.078	1.050.071
Tarieven gemeenten plusproducten	-	-
Bijdrage gemeenten plusproducten	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	3.529.760	1.655.862
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	21.675.022	20.557.949
Overige bijdragen	394.490	2.055.324
Incidentele baten	73.664	-
Totale opbrengsten	26.723.014	25.319.206
Exploitatiekosten		
Personeelskosten	17.653.229	17.830.488
Huisvestingskosten	845.885	845.500
Beheers- en administratiekosten	931.179	736.000
Kosten vervoermiddelen	953.603	859.500
Kosten automatisering	497.821	716.500
Kosten medische middelen	703.468	1.001.500
Kosten uitvoering van derden	417.988	252.000
Afschrijvingskosten	1.243.913	1.243.000
Rente en bankkosten	94.315	100.000
Incidentele lasten	-	-
Totale exploitatiekosten	23.341.401	23.574.488
Overhead	2.666.717	2.094.717
Resultaat voor vennootschapsbelasting	714.896	-350.000
Vennootschapsbelasting	-	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	350.000	350.000
Nog te bestemmen resultaat	1.064.896	-

* Inclusief begrotingswijziging

VEILIG THUIS

Ieder mens heeft recht op een veilig thuis en een stabiele leefomgeving. Door huiselijk geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en seksueel geweld, is dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. Veilig Thuis is er voor iedereen die met geweld in afhankelijkheidsrelaties te maken heeft. We geven advies, bieden een helpende hand, doorbreken acuut onveilige situaties en zetten mensen in beweging. Veilig Thuis werkt vanuit de visie risico-gestuurde ketensamenwerking, dat wil zeggen eerst werken aan directe veiligheid, dan zorg voor stabiele veiligheid. Dit met als motto: een veilig thuis, dat doen we samen!

Veilig Thuis is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals. Veilig Thuis is 24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar.

- KENTERING IN SAMENWERKING
- MEER MAATWERK
- EEN VEILIG THUIS, DAT DOEN WE SAMEN!
- PROJECTEN EN ONTWIKKELINGEN
- IN BEELD
- TRENDS
- FINANCIËN

Programma Veilig Thuis

Marion Leurs, voorzitter bestuurlijke adviescommissie Veilig Thuis

'Er is echt sprake van een kentering in de samenwerking gemeenten en Veilig Thuis'

'Lange tijd hadden we als gemeenten geen goed beeld van de taken en rol van Veilig Thuis. Het was een gemeentelijke taak die we hadden neergelegd bij de GGD. De discussies gingen vaak meer over geld dan over de inhoud. Maar het is niet: 'wij de gemeenten en zij van Veilig Thuis'.

VT is een schakel in de keten: samen kunnen we ervoor zorgen dat de geweldsspiraal in thuissituaties doorbroken wordt. Of beter nog: dat geweld zo veel mogelijk wordt voorkomen, zodat minder zware interventies nodig zijn. Gemeenten kunnen en moeten nog meer dan nu aan preventie doen. Het is belangrijk om alle medewerkers in de keten toe te rusten, zodat zij met mensen het gesprek aan kunnen gaan. Daarom heb ik in 2020 samen met Machteld Beukema, afdelingshoofd VT, de bestuurders in Zuid-Limburg bezocht die verantwoordelijk zijn voor VT, indien nodig digitaal. VT heeft echt de ramen opengezet. We

bespreken proactief hoe we kunnen samenwerken en welke partners nodig zijn. Alle domeinen kunnen een rol spelen bij huiselijk geweld. Als je de cirkel wilt doorbreken, moet je vanuit de integraliteit kijken. We zitten nu op de goede weg. Er is echt sprake van een kentering in de samenwerking tussen gemeenten en Veilig Thuis.'

Programma Veilig Thuis

Machteld Beukema, afdelingshoofd Veilig Thuis Zuid-Limburg

'Meer luisteren, minder protocollen, meer maatwerk'

'Veilig Thuis is destijds gestart vanuit een gedachte en verwachting dat wij vooral de expertiserol hadden. Maar we hebben de rollen omgedraaid en stellen ons nu kwetsbaar op. Vragen aan gemeenten: hoe willen jullie met ons werken en wat hebben jullie nodig? Hoe kunnen we bij de bron van de ellende komen en ons veel meer focussen op het begin van de problemen. De ervaring leert dat elke casus anders en complex is. En expertise is overal, niet alleen bij Veilig Thuis. Die moeten we veel meer benutten. Dat vraagt een omslag in denken bij medewerkers en dat heeft ook wel even geduurd.

Veilig Thuis is natuurlijk wel de partij die snel met justitie en politie kan schakelen als dat moet. Dat blijft zo. Landelijk gezien zit ZuidLimburg in de top 6 wat betreft het aantal meldingen: huiselijk geweld komt hier veel voor en in ernstige vormen. Wij merken dat partijen in de regio het waarderen dat we ons meer openstellen. Ik hoor dat van mensen in de uitvoering, van bestuurders en mensen in het onderwijs, een belangrijke partij voor ons. Dus we gaan door op deze weg: meer luisteren, minder protocollen en meer maatwerk.'

Programma Veilig Thuis

Een veilig thuis, dat doen we samen!

Veilig Thuis (VT) is het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) en biedt advies en ondersteuning aan iedereen die hiermee te maken heeft: burgers én professionals. Veilig Thuis is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar.

VT werkt vanuit risicogestuurde ketensamenwerking, dat wil zeggen eerst werken aan directe veiligheid, dan zorgen voor stabiele veiligheid.

Veilig Thuis constateert dat slechts één procent van alle meldingen uit het onderwijs komt. Dit is in 2020 op bestuurlijk niveau besproken en wordt herkend in de regio. In elke klas zit tenslotte minimaal één kind waar het thuis onveilig is. Het doorbreken van geweld begint bij signaleren!

Achter de schermen bij Veilig Thuis

In 2020 hebben vele bestuurders en andere collega's in de regio een bezoek gebracht achter de schermen bij VT. Kennen en gekend worden, dat helpt echt! Er is meer transparantie, gelijkwaardigheid en intensievere vroegtijdige samenwerking ontstaan.

Tijdens 'de week tegen de kindermishandeling' in november is er met 130 netwerkpartners digitaal koffiegedronken. Op informele manier gingen we met elkaar in gesprek over waar het goed gaat en wat beter kan.

Vakmanschap, sturing en zicht op medewerkers

Het werk van de VT-medewerker is psychisch belastend. Daarom is er, ook in coronatijd, veel aandacht voor het welzijn en de mentale

weerbaarheid van medewerkers, hun ontwikkelkansen en opleidingswensen. Zo zijn alle medewerkers in 2020 getraind in de landelijk ontwikkelde modules ter verbetering van de kwaliteit van de adviezen en interventies.

Om de juiste mensen voor dit zware werk te vinden is de werving- en selectieprocedures verbeterd.

Samenwerking gemeenten: van routeertafel naar triagetafels

In 2019 zijn Veilig Thuis en de gemeenten gestart met de wekelijkse routeertafels. Hier worden alle meldingen besproken die na overleg en triage direct door Veilig Thuis kunnen worden overgedragen aan het lokale veld. In 2020 zijn deze routeertafels ondanks corona blijven functioneren. In de meeste weken waren er vanuit de frontoffice praktisch geen wachttijden meer in dit triage- en overdrachtsproces. Meldingen worden in de meeste gevallen binnen een of twee weken overgedragen aan gemeenten. Elke dag worden alle meldingen gescreend zodat spoedmeldingen er meteen tussenuit worden gehaald.

In Brunssum en Heerlen heeft VT de routeertafel doorontwikkeld naar een triagetafel. Alle signalen en meldingen worden gedeeld en samen wordt een triagebesluit genomen. De triagetafel leidt tot gelijkwaardige samenwerking en een wederzijds inzicht in de mogelijkheden waardoor kwetsbare inwoners uiteindelijk beter geholpen worden.

Programma Veilig Thuis

Projecten en ontwikkelingen

Nieuwe Locatie

In vijf jaar tijd is Veilig thuis doorgegroeid van 15 naar ruim 75 medewerkers. Daarom heeft Veilig Thuis in april 2020 een nieuw pand betrokken. Het oude schoolgebouw achter het hoofdkantoor van de GGD Zuid Limburg in Heerlen is gerenoveerd en heeft nu ook ontvangstruimten voor gesprekken met cliënten en betrokkenen.

Spoedteam

Alle binnenkomende meldingen worden door het team elke dag op spoed gescreend. In 2020 heeft dit spoedteam 200 zaken opgepakt en afgehandeld en na inzet doorgeleid naar de gemeentelijke teams.

Chatfunctie

In april 2020 is besloten dat alle VT-organisaties in Nederland met een chatfunctie gaan werken. Vanaf mei 2020 zijn er 429 chatgesprekken gevoerd. Dit is een belangrijk instrument om in de coronacrisis laagdrempelig in contact te komen met kwetsbare inwoners.

Landelijke ontwikkelagenda 'Veiligheid voorop!'

Veilig Thuis hecht belang aan de verbeteractiviteiten uit de landelijke ontwikkelagenda 'Veiligheid voorop!' waaronder het actie-overleg (Politie, OM en VT), deelname VT op Zorgvuldig Snel en op Maat* (ZSM) en de pilot Samen op in Acuuut. Leidende principes zijn vroegtijdigheid en gelijktijdigheid.

MDA++ gestart

In 2020 is de pilot Multidisciplinaire Aanpak ++ (MDA++) gestart. In dit overleg worden de meest structurele vormen van Geweld in

Afhankelijkheidsrelaties (GIA) besproken. Het betreft casussen die tussen wal en schip vallen en niet meer verder komen in het reguliere hulpverleningscircuit.

Pilot 'Samen op in Acuuut' startklaar

Eind juni 2020 is een start gemaakt met de voorbereidingen op de pilot 'Samen op in Acuuut'. De politie en Veilig Thuis trekken samen op bij 112-meldingen van huiselijk geweld en maken ter plekke een gezamenlijke afweging van de onveilige situatie. De pilot vindt plaats in de regio Westelijke Mijnstreek en start op 4 januari 2021.

VT aanwezig op ZSM

Elke werkdag is een medewerker van VT aanwezig op de regionale samenwerkingstafel van politie, OM en andere partners (ZSM) in Maastricht. Zo wordt meteen regie genomen in het creëren van veiligheid. VT heeft in 2020 op ZSM 430 casussen behandeld en 357 adviezen gegeven.

Samenwerking met de veiligheidshuizen

Tot en met het derde kwartaal 2020 heeft Veilig Thuis in totaal 26 zaken aangemeld bij de Veiligheidshuizen Zuid-Limburg. Zeventien zaken hebben daadwerkelijk geleid tot een Persoonsgerichte Aanpak** (PGA). VT en de Veiligheidshuizen blijven met elkaar in gesprek over een verdere optimalisatie van de samenwerking.

* Bij Zorg Snel en op Maat (ZSM) krijgen slachtoffer en verdachte snel duidelijkheid over het vervolg van de zaak.

** PGA is een integraal op de persoon toegesneden (mix van) interventie(s). Het is een succesvolle manier om deze plegers integraal, dus met ketenpartners als gemeenten, Openbaar Ministerie (OM) en hulpverlening, aan te pakken.

Veilig Thuis in beeld

4.322
Meldingen

71%

Triages binnen wettelijke termijn van 7 dagen

202

Onderzoeken

351

Voorwaarden en vervolg

Advies en ondersteuning

45%

Start vervolgstappen binnen 28 dagen

50%

Afronding vervolgstappen binnen wettelijke termijn van 10 weken

4.054

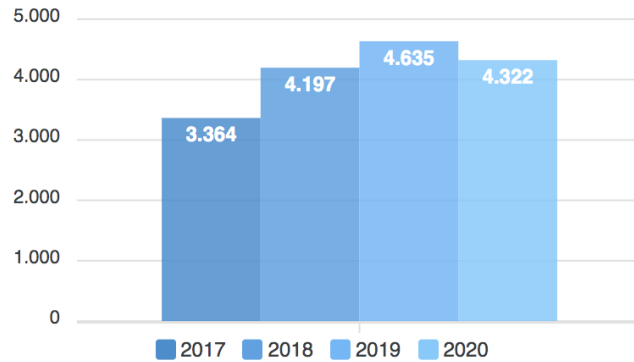

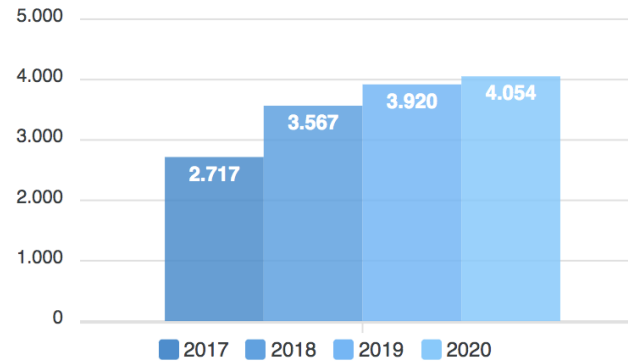
Programma Veilig Thuis

Trends

Meldingen (aantal per jaar)

Adviezen (aantal per jaar)

Rekening baten en lasten 2020

Veilig Thuis	Rekening 2020 in €	Begroting 2020 in €*
Opbrengsten		
Bijdrage gemeenten basispakket	7.213.495	7.213.487
Tarieven gemeenten plusproducten	-	-
Bijdrage gemeenten plusproducten	-	-
Bijdrage Rijk/Provincies	-	-
Bijdrage Nederlandse Zorgautoriteit	-	-
Overige bijdragen	1.824	-
Incidentele baten	-	-
Totale opbrengsten	7.215.319	7.213.487
Exploitatiekosten		
Personeelskosten	4.868.982	5.404.487
Huisvestingskosten	347.789	255.000
Beheers- en administratiekosten	55.516	76.500
Kosten vervoermiddelen	-	-
Kosten automatisering	93.945	120.000
Kosten medische middelen	-	-
Kosten uitvoering van derden	-	-
Afschrijvingskosten	-	-
Rente en bankkosten	46.507	-
Incidentele lasten	-	-
Totale exploitatiekosten	5.412.739	5.855.987
Overhead	1.431.380	1.357.500
Resultaat voor vennootschapsbelasting	371.200	-
Vennootschapsbelasting	-	-
Mutaties in reserves gedurende het jaar	-	-
Nog te bestemmen resultaat	371.200	-

* Inclusief begrotingswijziging

GGD ZUID LIMBURG

Geneeskundige Gezondheidsdienst
(GGD) Zuid Limburg
Postbus 33, 6400 AA Heerlen
T 088 880 5000
E info@ggdzl.nl

Tekst en eindredactie: GGD Zuid Limburg
Interviews: Karin Burhenne
Vormgeving: Margret Reijnders - Creatieve Communicatie
Website: Schmeits websolutions

Meer informatie over de diensten
van de GGD: www.ggdzl.nl

© GGD Zuid Limburg
Maart 2021

